

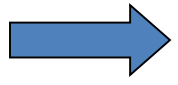
ÖĞRETİM İLKE VE YÖNTEMLERİ

Prof. Dr. Mehmet TAŞPINAR

Gazi Üniversitesi

Gazi Eğitim Fakültesi

mehmettaspinar@hotmail.com

İÇERİK

- **Temel Kavramlar**
- **Eğitimde Program Geliştirme Süreci**
- **Öğrenme-Öğretme Yaklaşımları**
- **Öğretim Strateji, Yöntem ve Teknikleri**
- **Öğretimde Planlama**
- **Araç-Gereçler ve Etkili Kullanımı**
- **Eğitim-Öğretim Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi**
- **Öğrencilerin Çalışma Alışkanlıklarının Geliştirilmesi**

TEMEL KAVRAMLAR

PEDAGOJİ:

Kelime kökeni: Eski Yunanca paîs, paid- “çocuk” ve agōgós αγωγός “yöneten, sevk eden” sözcüklerinin bileşimidir.

“Çocuk eğitimi uzmanı” Fransızca pédagogue

Pedagojik yeterlilik: Alana özgü bilgi, beceri ve kişilik özelliklerinin etkili biçimde öğrenilmesini sağlayabilme.

TEMEL KAVRAMLAR

EĞİTİM:

Ertürk (1993), 'bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla istendik yönde değişiklik oluşturma sürecidir

Bireyin yaşam için sahip olması gereken davranışları kazandığı ve bu davranışların oluşumunda kendine özgü nitelikleriyle aktif rol aldığı, yaşam boyu devam eden bir süreçtir.

TEMEL KAVRAMLAR

Davranış	İçerik
1. Bilişsel davranış	Bilgi ile ilgili olan zihinsel/düşünsel davranışlar (Bir kavramı tanımlamak gibi)
2. Duyuşsal davranış	Kişilik, karakter, ilgi ve tutumlarla ilgili davranışlar (hoşgörüli olma, çevreyi temiz tutma)
3. Devinsel (psiko-motor) davranış	Beceriyle ilgili olan, araç-gereç kullanarak sergilenen davranışlar (Fiyano çalma, koşma, vıda yapma vb.)

TEMEL KAVRAMLAR

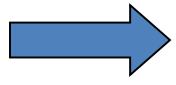
Formal Eğitim	İnformal Eğitim
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Amaçlı ve planlıdır	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Amaçlı ve planlı değil, gelişigüzeledir.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çoğunlukla öğretmen tarafından planlanır, öğretim yoluyla gerçekleşir ➤ Başlangıçtan sonuna kadar kontrollü ortamlarda gerçekleşir ➤ Çoğunlukla okul vb. yerlerde oluşur	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Planlı olmadığı için, bulunulan ortama göre şekillenir ➤ Bireyin yaşadığı kontrollü ya da kontrolsüz her ortamda gerçekleşir ➤ İşyerinde, arkadaş grubu içinde, okulda, kısaca yaşamın her anında oluşur
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Amaç, bireylere olumlu davranış kazandırmaktır	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Olumlu davranışlar yanında istenmeyen davranışlar da oluşabilir

TEMEL KAVRAMLAR

YAŞAMBOYU ÖĞRENME

Kişisel, sosyal ve/veya mesleki sebeplerle bilgi, beceri ve/veya yeterliliklerin iyileştirilmesi amacıyla hayat boyunca gerçekleştirilen öğrenme faaliyetlerine yaşamboyu öğrenme (YBÖ) denilmektedir. YBÖ formal (örgün, yaygın) ve informal (informal) öğrenmeyi içine alır ve bireyin bütün hayat dönemini kapsamaktadır

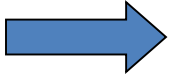
TEMEL KAVRAMLAR

YAŞAMBOYU ÖĞRENME

Bir öğrenme kültürünün oluşturulması için:

- Öğrenmenin geçerliliği, tanınması, onaylanması ve ödüllendirmesi,
- Öğrenmenin geniş bir kampanya ile daha pozitif algılanmasının sağlanması,
- Bazı fonlarla uygun desteklerin verilmesi,
- Öğrenmenin kişisel/sosyal ve ekonomik faydaları konusunda farkındalığı artırmak,
- İşletmelerin öğrenme organizasyonları haline gelmelerinin kolaylaştırılması,
- Engelliler için öğrenme fırsatlarını geliştirmek

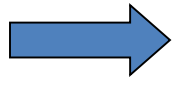

TEMEL KAVRAMLAR

ÖĞRETİM:

Önceden hazırlanmış bir program doğrultusunda planlanan, uygulanan ve değerlendirilen, amacı bireyin etkin öğrenmesini sağlamak olan ve çoğunlukla ders vb. uygulamalarla sınırlı olan etkinliklerdir.

TEMEL KAVRAMLAR

ÖĞRETİM LİDERİ:

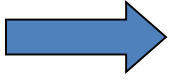
Öğretim lideri öğretmen, öğrencinin etkili öğrenmesi için eğitim-öğretim ortamını organize eden, öğrencinin başarısını ön plana çıkaran, ona öğrenmeyi, öğrenme yollarını gösteren, rehber, öğrencinin kendine özgü özelliklerinin farkında olan ve bunların ortaya çıkmasına fırsat tanıyan bir kişidir.

TEMEL KAVRAMLAR

ÖĞRENME:

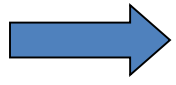
Bireyin eğitilmiş bir birey olarak kabul edilebilmesi için gerekli olan ve yaşamı boyunca bulunduğu her ortamda elde edebileceği bilişsel duyuşsal ve devinsel davranışların alt yapısını oluşturan kazanımlarıdır. Bu kazanımların niteliği bireyin eğitim düzeyini ortaya koyar ve bunların kalıcılığı arttıkça davranışın yaşamda daha bilinçli kullanılması söz konusudur.

TEMEL KAVRAMLAR

ÖĞRENMEYİ ÖĞRENME:

Mevcut bilgilerden yola çıkarak yeni durumlar için yeni bilgiler üretebilmektir. Öğrenmeyi öğrenmede bireyin zihinsel gücünü kullanabilmesi ön plandadır. Bireyin düşünmeyi öğrenebilmesi için, yeni düşünme biçimlerini kullanabilmesi, problem çözme becerisinin gelişmesi, ilişkisel düşünebilmesi (neden-sonuç ilişkisi) gereklidir.

TEMEL KAVRAMLAR

EĞİTİM PROGRAMI:

Bireyin okul içi ve okul dışı planlı tüm eğitim etkinliklerini içine alan öğrenme yaşantıları planıdır. Eğitim programı sadece okul içi etkinliklerle sınırlı olmayıp, öğrenmenin sağlanabileceği her ortamdaki etkinlikleri içine almalı, sistemli bir süreci kapsamalıdır. Bu programda dersler, sosyal faaliyetler, her türlü hizmetler vb. pek çok boyut yer alır.

TEMEL KAVRAMLAR

ÖĞRETİM PROGRAMI:

Eğitim programı içinde önemli bir yeri olan okuldaki dersler ve bununla ilgili etkinliklerle sınırlandırılmış olan bir kılavuzdur Öğretim programı eğitim programı içinde yer alır, çoğunlukla okul içindeki dersler ile sınırlıdır.

TEMEL KAVRAMLAR

DERS PROGRAMI:

Öğretim programını oluşturan derslerin planlandığı ve bu planlama içinde derslerin amaçları, içerikleri, öğrenme-öğretme etkinlikleri ve değerlendirme esaslarının yer aldığı bir kılavuz plandır.

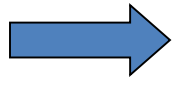

TEMEL KAVRAMLAR

ÖĞRETİM MODELİ:

Öğretime yönelik felsefi bir bakış açısını yansıtır ve öğretimsel uygulamaların düzeyini ortaya koyar. Öğretim stratejileri, yöntemleri ve tekniklerini seçme ve gerçekleştirmede etkili olan felsefi bir bakış açısıdır.

TEMEL KAVRAMLAR

ÖĞRETİM STRATEJİSİ:

Dersin amaçlarına ulaşılmasını sağlayan oldukça genel bir çerçevedir. 'Öğretim yaklaşımı' olarak da ifade edilebilir. Konunun seçimi, analizi, öğretimin psikolojik esaslarının dikkate alınması, yöntemin seçimi gibi faaliyetleri içine alır. İlgili öğretim sürecine her boyutta yön vermektir.

TEMEL KAVRAMLAR

ÖĞRETİM STRATEJİSİ TÜRLERİ:

- (1) Sunuş yoluyla öğretim:** Bilginin belirli bir düzen içinde sunulması/aktarılmasıyla öğretilmesi esastır.
- (2) Buluş yoluyla öğretim:** Öğrenen merkezli bir stratejidir. öğreticinin rehberliğinde bireye bir problem durumunun sunulması ve bireyin genellemelere keşfederek ulaşması esastır.
- (3) Araştırma-inceleme yoluyla öğretim:** Öğrenen merkezli bir strateji olup, bireylerin problem çözmenin sistematik sürecine uygun olarak verilen bir problemi çözmeleri sağlanır.

TEMEL KAVRAMLAR

ÖĞRETİM YÖNTEMİ:

Öğretim amaçlarına ulaşmak için eğitimcilerin öğretim amaçlarını, materyallerini, konuyu, öğretim tekniklerini kullanmalarını ve bunları organize etme biçimlerini ifade eder.

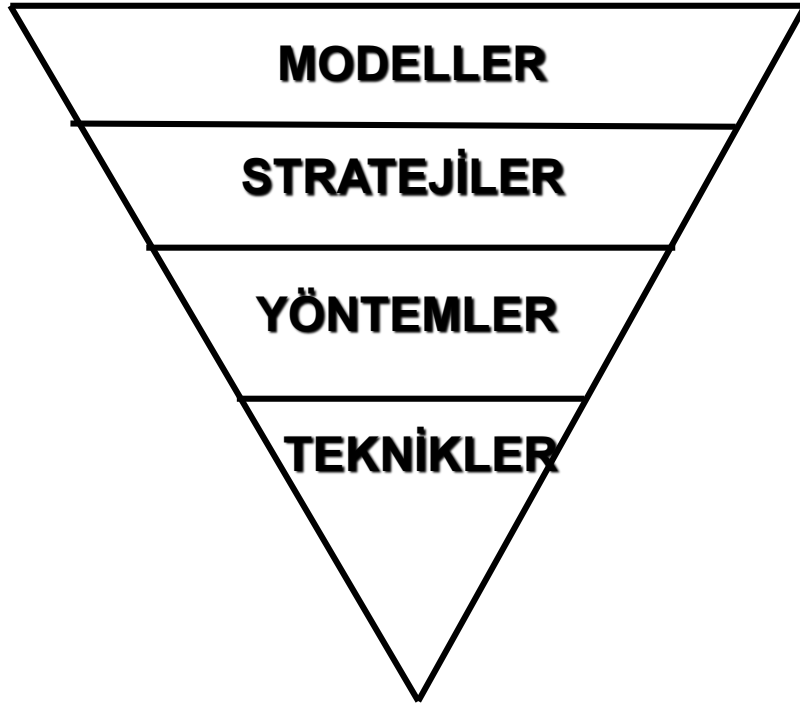
TEMEL KAVRAMLAR

ÖĞRETİM TEKNİĞİ:

Eğiticilerin seçtikleri öğretim yöntemlerini uygularken sergiledikleri tutumlar olarak tanımlanabilir. Örneğin anlatım yöntemini kullanan bir eğiticinin konuşma biçimi, soruları kullanma şekli, ortamı yönetim biçimi, onun kendine özgü tekniği olarak algılanabilir.

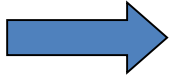

TEMEL KAVRAMLAR

GENEL VE YAYGIN

ÖZEL / SINIRLI

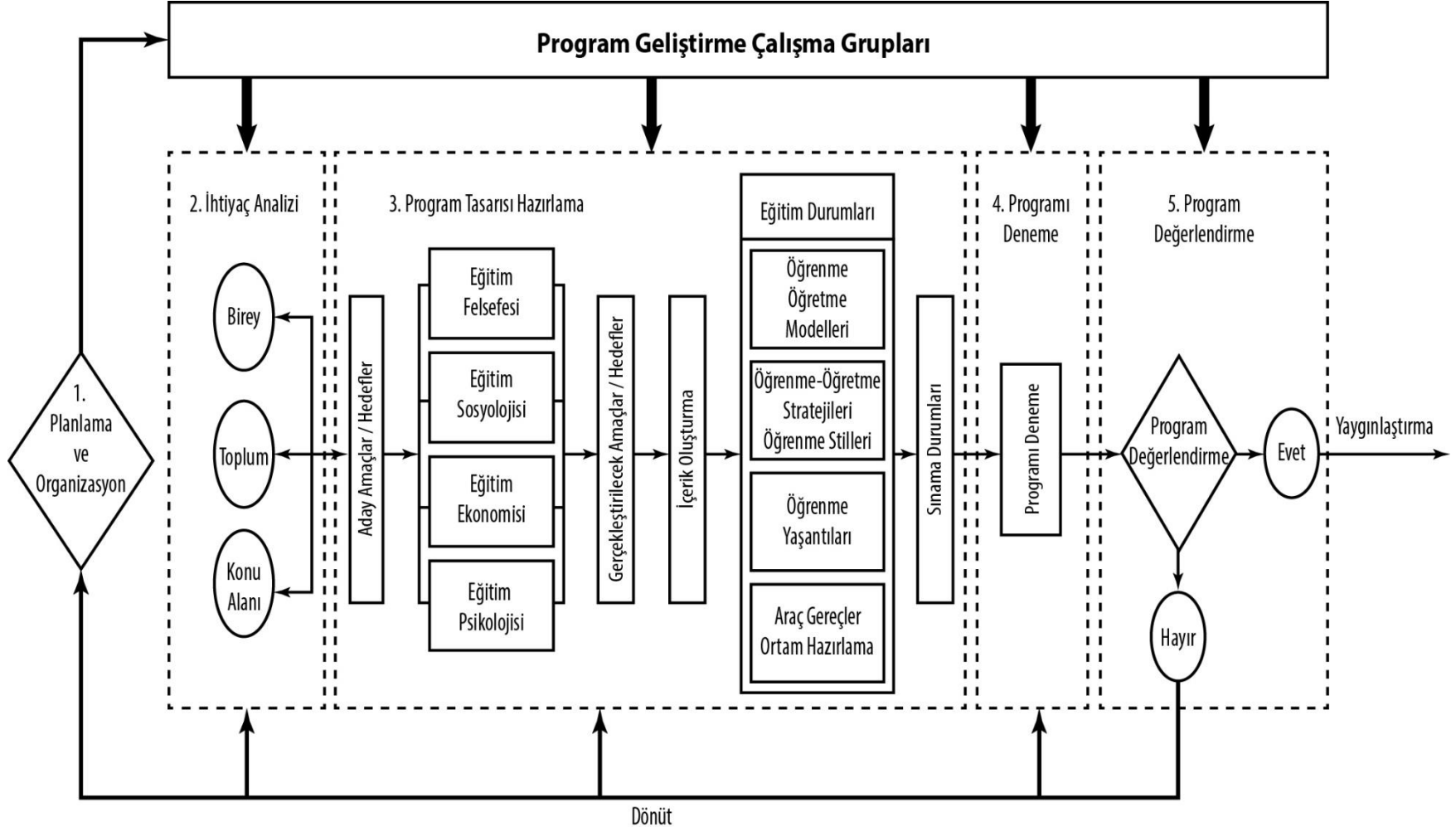
EĞİTİM PROGRAMI

PROGRAM GELİŞTİRME:

Genel olarak bir ülkenin ihtiyacı olan nitelikli insan gücünü yetiőtirmek amacıyla, eğitimnin çeőtli kademelerindeki özel amaçları da gerçekleőtirmeyi esas alan, bu amaçlara ulaşılabilmesi için gerekli olan içerik ile ortam tasarımının planlandığı ve sonuçta hedeflere ulaşma düzeyinin ölçme ve değerlendirme biçimlerinin sistemli bir biçimde organize edildiği bir AR-GE sürecidir

EĞİTİM PROGRAMI

EĞİTİM PROGRAMI

1. Program Geliştirmede Planlanma ve Organizasyon:

Program geliştirme süreci boyunca pek çok konuda kararlar verilmeli ve uygulamaya geçirilmelidir Program geliştirme çalışmaları sırasında çeşitli düzeylerde görev alacak olan üç grup vardır. Bunlar:

- (1) Program Karar ve Koordinasyon Grubu,
- (2) Program Çalışma Grubu,
- (3) Program Danışma Grubu dur.

EĞİTİM PROGRAMI

2. İHTİYAÇ ANALİZİ:

YetiŖecek birey;

Ne bilmeli? (BiliŖsel zellikler)

Ne yapabilmeli? (Devinsel zellikler)

Nasıl bir insan-birey olmalı? (Duyuşsal zellikler)

İhtiyaç analizi için üç boyutlu araştırma yapılması gerekir.

Bunlar

1. Toplumun ihtiyaçları,
2. Bireyin ihtiyaçları,
3. Konu alanının ihtiyaçlarıdır.

EĞİTİM PROGRAMI

2. İHTİYAÇ ANALİZİ:

İhtiyaç Analizi Yaklaşımları

- **Farklar yaklaşımı:** Beklenen bilgi-beceri düzeyi ile mevcut olan düzeyin karşılaştırılması demektir. (*Örn: Mezun istihdam oranının beklenenden az olmasının programdan kaynaklanma durumunun araştırılması*)
- **Demokratik yaklaşım:** Çoğunluğun ve toplumdaki baskı gruplarının istekleri ihtiyaç analizine yön verir. (*Örn: Öğretmen yeterlikleri ile ilgili bir araştırmanın sonucuna göre programların gözden geçirilmesi*)

EĞİTİM PROGRAMI

2. İHTİYAÇ ANALİZİ:

İhtiyaç Analizi Yaklaşımları

- **Analitik yaklaşım:** Gelecekte ortaya çıkması muhtemel olan durumlar dikkate alınarak ihtiyaçlar belirlenir. Bu durum bilimsel ve teknolojik gelişmeleri yakından izlemeyi gerektirmektedir (*Örn: Gelişen teknolojiye göre yeni içeriklerin-derslerin programa konulması - medya okuryazarlığı dersi gibi*)
- **Betimsel yaklaşım:** Eğitimde olması gereken bir olgunun olmaması sonucu ortaya çıkan zarar ile olması halinde elde edilecek yarar karşılaştırması yapılır. (*Örn: Eğitim yaşantılarından ortaya çıkan sonuçlar*)

EĞİTİM PROGRAMI

2. İHTİYAÇ ANALİZİ:

İhtiyaç Analizi Yaklaşımları

Belirlenen ihtiyaçlar konusunda ilgili kesimlerin görüşlerinin alınması ve gerekli değerlendirmenin yapılması için de farklı teknikler kullanılmaktadır. Bu teknikler ve uygulama biçimleri şöyle özetlenebilir (Demirel, 2000: 90-108).

EĞİTİM PROGRAMI

2. İHTİYAÇ ANALİZİ:

İhtiyaç Belirleme – Değerlendirme Teknikleri

- Delphi Tekniği-Anket Geliştirme,
- Progel (DACUM) Tekniği,
- Meslek (İş) Analizi, Testler,
- Gözlem,
- Görüşme
- Kaynak tarama gibi yöntemler vardır.

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Aday Amaçların-Hedeflerin Belirlenmesi

Eğitim Felsefesi: Ülkenin ve bireyin yaşam felsefesi

Eğitim Psikolojisi: İnsan davranışlarına göre inceleme

Eğitim Ekonomisi: İnsan gücü ihtiyacı, eğitim yatırımları, bütçe olanakları ile uyumu, tutarlılığı inceleme

Eğitim Sosyolojisi: Birey, kurum ve toplum arasındaki ilişkiler açısından aday amaçlar

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Gerçekleşecek Amaçlar

Aday amaçların gerekli süzgeçlerden geçirilmesinden sonra ortaya çıkan amaçlar programda yer alacak olan, gerçekleşecek amaçlardır.

Amaçların sınıflandırılması

- Hiyerarşik sınıflandırma:

- Uzak amaçlar
- Genel amaçlar
- Özel amaçlar
- Ünite veya konunun amaçları

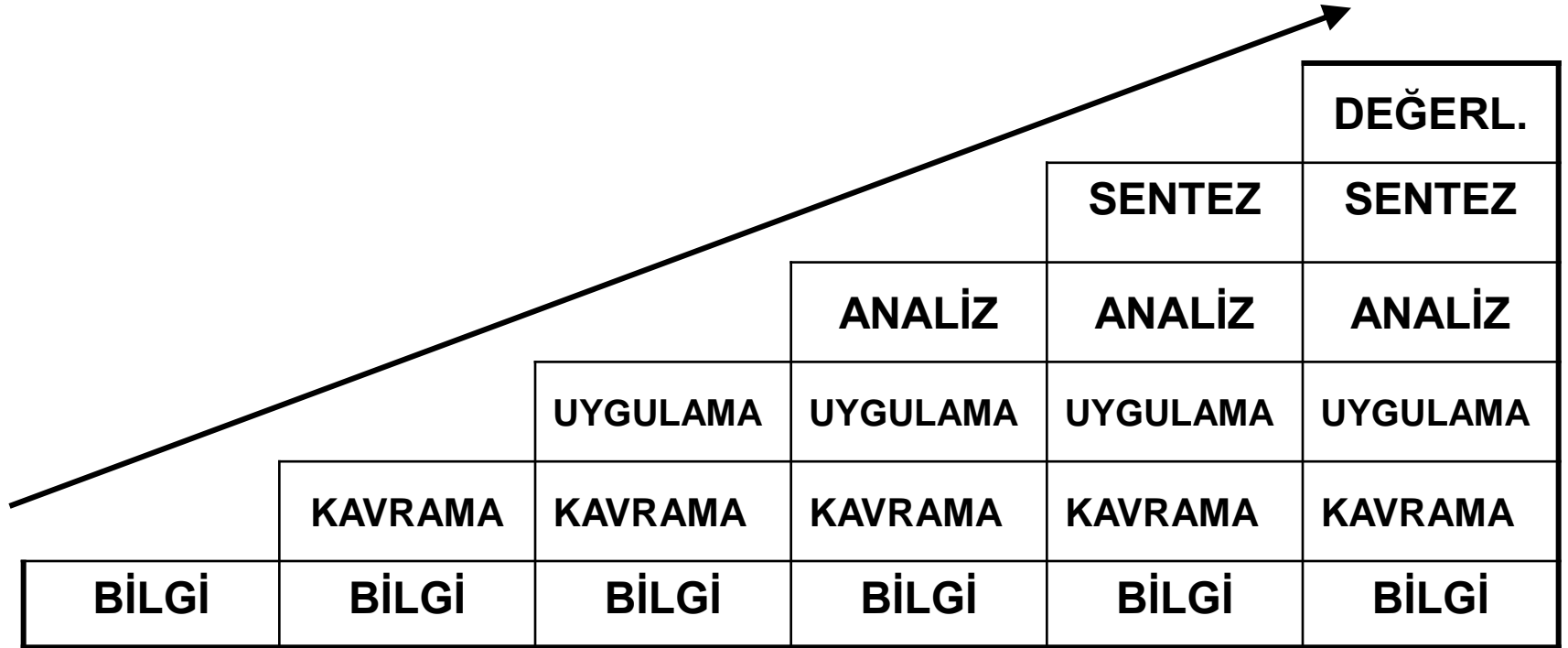
EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Amaçların sınıflandırılması

- Aşamalı sınıflandırma:

Bilişsel alan (Eski taksonomi)

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Amaçların sınıflandırılması

- Aşamalı sınıflandırma:

Bilişsel alan (Yeni taksonomi - aşamalı sınıflama)

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Amaçların sınıflandırılması

- Aşamalı sınıflandırma:

➤ Duyuşsal Alan

Bireyde geliştirilmek istenilen ilgi, tutum, alışkanlık ve değer yargıları ile ilgili davranışları içine alır. Bilişsel alanın bilgi basamağında yer alabilecek bazı davranışlar oluşmadan duyuşsal davranışlar oluşmayabilir.

alma, tepkide bulunma, değer verme, örgütleme, karakterize etme olmak üzere beş basamaktan oluşmaktadır.

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Amaçların sınıflandırılması

- Aşamalı sınıflandırma:

➤ Devinsel (psikomotor) alan

Öğrenilmiş fiziksel davranışları ifade eder. Piyano çalma, daktilo ile yazma, otomobili tamir etme, 100m koşma gibi davranışlar örnek verilebilir. Devinsel davranışın kazanılmasında bilişsel bir alt yapının da oluşması gereklidir.

uyarılma, kılavuz denetiminde yapma, beceri haline getirme, duruma uydurma, yaratma olmak üzere beş basamaktan oluşmaktadır.

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Amaç Yazma Esasları

- Bireylerin sergileyecekleri davranışları temsil etmeli
- Ölçülebilir, gözlenebilir davranışları temsil etmeli
- Öğrenme sürecini değil, öğrenme ürününü ifade etmeli
- Davranış analizine uygun olmalı
- Amaç cümleleri konu başlığı biçiminde olmamalı
- Amaç cümlesi tek bir öğrenme ürününü kapsamalı

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Amaçların davranışsal olarak ifade edilmesi

(b) Genel amaç - davranışsal amaç yazma

Genel amaç:

Hizmetiçi eğitime katılan hazine müsteşarlığı personeli “para, banka ve finansal kurumlar” konusu ile ilgili temel kavramları açıklar

Davranışsal amaçlar:

“Para, Banka ve Finansal Kurumlar eğitimi sonunda eğitime katılanlar;

- Para kavramını tanımlar
- Paranın fonksiyonlarını açıklar.
- Para arzı ve talebi ilişkisini analiz eder.

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Amaçların davranışsal olarak ifade edilmesi

(a)Hedef ve davranış yazma

Hedef: Nükleer kirliliğe karşı özgün bir çözüm yolu önerebilme (*Bilişsel alanda – sentez basamağı*)

Davranışlar:

Nükleer kirliliği oluşturan sebepleri yazma/söyleme
Nükleer kirliliğin oluşturabileceği olumsuzlukları yazma/söyleme

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Amaçların davranışsal olarak ifade edilmesi

(b) Genel amaç - davranışsal amaç yazma

Genel amaç:

Endüstri Meslek lisesi öğrencisi mesleği ile ilgili temel hesaplamaları yapar.

Davranışsal amaçlar:

Makine elemanları dersi sonunda her öğrenci;

- Verilen değerlere göre çizelgeden yararlanarak metrik vida ilgili hesaplamaları hatasız olarak yapar
- Kesme hızı çizelgesinden yararlanarak, özellikleri yapım resminde belirtilen işlerin üniversal freze tezgahında işlenmesiyle ilgili kesme hızlarını hatasız biçimde hesaplar.

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Amaçların davranışsal olarak ifade edilmesi

(c) Amaç ve kazanım yazma

Ünite-2: Maddeyi Tanıyalım

Ünitenin amacı: Bu ünitenin amacı, öğrencilerin maddeyi ve onun değişik formlarını nitelerken kullandıkları kavramlarla tanışması, bu kavramlarla doğru betimlemeler yapması, maddenin iki temel özelliği olan kütle ve hacim büyüklükleri üzerinde ölçme ve sonuç bildirme alıştırmaları yaparak ölçülür nitelikler fikrine aşinalık kazanması, maddenin değişimi ve maddelerin etkileşmesi konularına en basit düzeyde bir giriş yapmasıdır.

Kazanımlar:

Madde, cisim, malzeme ve eşya kavramlarıyla ilgili olarak öğrenciler;
Maddeleri beş duyu organı ile fark edilen özellikleri ile niteler.

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

İçerik Oluşturma

“Ne öğretelim?” sorusuna cevap aranır. İçerik kavramı; bireylerin belirlenen davranışları kazanmalarına kaynaklık edecek konuların sistemli bir şekilde düzenlenmesi olarak tanımlanabilir. İçerik bilişsel, duyuşsal ve devinsel amaçlar olarak belirlenmiş amaçları gerçekleştirecek bir kapsama sahip olmalıdır. İçeriğin seçilmesinde toplumsal fayda, öğrenme ve öğretim ve içeriğin bilgi bütünlüğü içinde oluşturduğu yer dikkate alınmalıdır

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

İçerik Oluşturma (*Ne öğretilecek?*)

İçerik kavramı; öğrencilerin belirlenen davranışları kazanmalarına kaynaklık edecek konuların sistemli bir şekilde düzenlenmesi olarak tanımlanabilir.

İçerik bilişsel, duyuşsal ve devinsel amaçlar olarak belirlenmiş amaçları gerçekleştirecek bir kapsama sahip olmalıdır. İçeriğin oluşturulmasında Toplumsal ve bireysel fayda, öğretim ilkelerine uygunluk ve bilgi bütünlüğü vb. esaslar dikkate alınır.

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

İçerik düzenleme yaklaşımları

- Doğrusal programlama yaklaşımı (Tyler – Bloom)
- Sarmal programlama yaklaşımı (Bruner)
- Modüler programlama yaklaşımı (Vygotsky)
- Pramitsel programlama yaklaşımı
- Çekirdek programlama yaklaşımı (J. DEWEY)
- Konu Ağı – Proje Merkezli Programlama Yaklaşımı (J. DEWEY)
- Sorgulama merkezli programlama yaklaşımı (J. DEWEY)
- Meslek analizi yaklaşımı

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

İçerik düzenleme yaklaşımları

	Alt Olduğu Yaklaşım	Dayandığı Eğitim Felsefesi	Anahtar Sözcükler	Uygulama Alanlarına Örnek	Esneklik
Doğrusal (Tyler, Bloom)	Davranışçı Yaklaşım	Daimicilik ve Esasicilik	Aşamalılık, Ön Koşul, Öğrenme, Temel Dersler	Fen, Sosyal, Matematik	Esneklik yok ya da çok az
Sarmal (Bruner)	Bilişsel Yaklaşım	İlerlemecilik	Yatay İlişki, Derinlemesine Genişleterek Tekrar	İngilizce, Türkçe vb. Dil Dersleri, Matematik	Esneklik var
Modüler (Vygotsky)	Bilişsel Yaklaşım	İlerlemecilik ve Yeniden Kurmacılık	Öğrenme Üniteleri (Öbekleri), Meslek ve Beceri Eğitimi, Bağımsız Dersler, Anlamlı Bütün	Beden Eğitimi, Beceri Dersleri, Eğitim Bilimleri	Esneklik var
Piramitsel	Bilişsel ve Davranışçı Yaklaşım	Geleneksel ve Çağdaş Eğitim Anlayışları	İlk Yıllarda Geniş Tabanlı Konular, Gitgide Kapsamda Daralma ve Uzmanlaşma	Tıp Eğitimi ve Lisans Programları	Esneklik yok
Çekirdek (J. Dewey)	Bilişsel Yaklaşım	İlerlemecilik ve Yeniden Kurmacılık	Ortak ve Seçmeli Dersler, Birden Fazla Alan, İlgi ve Yeteneğe Göre Alan Seçimi	Alan Seçimi	Esneklik var
Konu Ağı - Proje Merkezli (J. Dewey)	Bilişsel Yaklaşım	İlerlemecilik ve Yeniden Kurmacılık	Proje Tabanlı, Konu Ağı, Harita	Fen ve Teknoloji Ağırlıklı Dersler	Esneklik var
Sorgulama Merkezli (J. Dewey)	Bilişsel Yaklaşım	İlerlemecilik	Öğrenci Soruları, Sorunları ya da İhtiyaçları	Öğrenen Merkezli Program Tasarımları	En esnek program

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

İçerik Oluşturma (*Ne öğretilecek?*)

İçeriğin belirlenmesinden sonra yapılması gereken, hedef/hedef davranışların-amaçların ilişkisini gösteren bir tablo hazırlamaktır.

Bu tabloya **belirtke tablosu** denir. Belirtke tablosu ünite düzeyinde hazırlanacağı gibi ayrıntılı her bir öğrenme birimi için de hazırlanabilir. Aşağıda belirtke tablosuna bir örnek görülmektedir.

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Belirtke tablosu

	BILGI	KAVRAMA	UYGULAMA	ANALİZ	SENTEZ	DEGERLEN-DİRME	TOPLAM
I. Temel Kavramlar	X	X					2
2. Para fonksiyonları		X					1
3. Para talebi			X				1
	1	2	1				4

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Eğitim Durumlarının Düzenlenmesi

Amaçların belirlenmesi ve içeriğin oluşturulmasından sonra bunların etkili öğrenmeyi sağlayacak biçimde organizasyonunu yapmak gereklidir. Bunun için öğrenen merkezli yaşantıların ön planda olduğu öğrenme-öğretme modelleri-yaklaşımları benimsenmelidir. Bu amaçla pek çok öğrenme ve öğretme modeli geliştirilmiştir. Aşağıda kısaca öğrenme-öğretme modelleri tanıtılmıştır.

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Eğitim Durumlarının Düzenlenmesi

Tam Öğrenme Modeli: Bloom, tarafından geliştirilen bir modeldir. Öğrenenler arasındaki bireysel farklılıkları dikkate alarak bir ortam tasarımı yapmayı esas alır.

Pekiştireç: Davranışın olma sıklığını arttıran uyarıcılar

İpucu: Bireyin davranışı kazanabilmesi için yapılabilecek hatırlatmalardır

Katılım: Öğretim hizmetinin niteliğini artırmada önemli değişkenlerden biridir.

Dönüt ve Düzeltme: Bireye durumu hakkında bilgi verme yanıışları düzeltme.

Bireyler her ünite testini başarıncaya kadar tekrar ederler.

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Eğitim Durumlarının Düzenlenmesi

Programlı Öğretim

Programlı öğretim; kendi kendine öğrenmeyi esas alan bir bireysel öğrenme anlayışıdır.

Temel özellikleri şunlardır.

(1) Davranışsal amaçların belirlenmesi, (2) Küçük adımlar ilkesi, (3) Etkin katılım ilkesi, (4) Başarı ilkesi, (5) Anında düzeltme ilkesi, (6) Kademeli ilerleme ilkesi, (7) Bireysel hız ilkesi, (8) İpucu verme ve (9) Performansın değerlendirilmesi.

Doğrusal ve dallara ayrılan program olmak üzere iki tür uygulama biçimi vardır.

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Eğitim Durumlarının Düzenlenmesi

Problem Temelli Öğrenme

Öğrencilerin gerçek yaşam problemleri üzerinde düşünerek problem çözebilme niteliklerini geliştirmeyi esas alır. Bunu yaparken öğrenci problem çözmenin aşamalarını uygular

Öğrencilere problem temelli öğrenme hakkında bilgi verilir. İşlenecek konunun kavramları, hedefler ve süre belirlenir. 5 – 7 kişilik küçük öğrenci grupları oluşturulur. Problem senaryoları öğrencilere dağıtılır Öğrenciler neyi bildikleri ve neyi bilmeleri gerektiğine ilişkin çalışırlar. Ortaya çıkan bilgiler grup üyeleriyle tartışılır, değerlendirilir ve sonuçta çözüme ulaşılır.

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Eğitim Durumlarının Düzenlenmesi

Gagne' nin Öğrenme Modeli

Öğrenme beyinde gerçekleşir. Gözlenebilir davranışlarla ortaya çıkar. Öğrenme ile ilgili tüm eğitim organizasyonlarında birey esas alınır ve yapılacak eğitim organizasyonunun 9 temel basamağı vardır.

- Dikkati sağlama
- Bireyi hedeften haberdar etme
- Yeni öğrenme konusu ile ilgili önceki bilgileri hatırlatma
- Uyarıcı materyalleri sunma
- Rehberlik etme
- Davranışı ortaya çıkarma
- Dönüt verme
- Değerlendirme
- Bilginin kalıcılığını ve transferini sağlama

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Eğitim Durumlarının Düzenlenmesi

Bu temel modeller çerçevesinde sınıf ortamında nasıl bir strateji izlenecektir? Başka bir deyişle öğrenme çevresi tasarımı nasıl oluşacaktır? Birey ile öğretim kaynaklarının nasıl bir iletişimi olacaktır? Bu soruların cevapları izlenecek öğretim stratejileri ile ortaya çıkabilir.

Öğretme Stratejileri

Eğitim – öğretim ortamında etkili öğrenmeyi sağlayabilmek için eğitimciler tarafından kullanılacak belli başlı üç strateji vardır. Bunlar

- (1) Sunuş yoluyla öğretim stratejisi,
- (2) Buluş yoluyla öğretim stratejisi,
- (3) Araştırma-inceleme yoluyla öğretim stratejisidir

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Eğitim Durumlarının Düzenlenmesi

Bireyler İçin Öğrenme stratejileri

Öğrenme stratejileri, bireyin beynine gelen uyarıcıları kısa süreli bellekten, anlam yükleyerek uzun süreli belleğe geçmesini sağlayan böylece kalıcılığı sağlayan işlemler olarak tanımlamak mümkündür.

Öğrenme stratejileri Gagne ve Driscoll, Mayer, Arends gibi araştırmacılar tarafından farklı biçimlerde sınıflandırılmıştır. Bu sınıflamalarda benzerlik gösteren stratejiler **dikkat stratejileri, tekrar stratejileri, anlamlandırma stratejileri, yürütücü biliş stratejileri ve duyuşsal ve güdüsel stratejiler** olarak beş grupta toplanmaktadır.

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Eğitim Durumlarının Düzenlenmesi

Öğrenme Stilleri

Somut yaşantı; Öğrenci bizzat olayın içinde olur, öğrenmeye aktif katılır, yaşantı ve sorunlarla bizzat ilgilenir, sezgilere dayalı karar verebilir.

Yansıtıcı gözlem: Öğrenci uygulamalarda yer almak yerine, olayları sezgi yoluyla anlar, kendi görüşlerini ön plana çıkarır, karar verme yetilerini iyi kullanır.

Soyut kavramsallaştırma: Duygulardan daha çok mantık ve kavramlar önemlidir. Bilimsel yaklaşım esastır.

Etkin yaşantı: Öğrenci olayı izlemek yerine aktif olarak yapar. Risk alabilir, problemin çözümünde etkin biçimde yer alır.

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Eğitim Durumlarının Düzenlenmesi

Öğrenme Stilleri

Öte yandan Barsch'ın "Öğrenme Stilleri Envanteri"ne göre öğrenenler üç grupta toplanmaktadır.

- (1) Görsel tip bireyler:** Bakarak öğrenen, yazılı ödevleri daha çok tercih eden, resimler, grafikler, fotoğraflarla daha iyi öğrenirler
- (2) İşitsel tip bireyler:** Duyarak öğrenen, sözlü tartışmayı seven, dinleyerek daha iyi öğrenen, işitsel araçlara ilgi duyanlar
- (3) Devinsel bireysel:** Dokunarak ve hissederek öğrenen, somut araçları kullanmayı, gösteri yapmayı seven bireylerdir

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Eğitim Durumlarının Düzenlenmesi

Öğrenme yaşantıları

Buraya kadar genel olarak eğitim durumları ile ilgili gerekli alt yapı çalışmaları tamamlanmıştır. Artık yapılması gereken ne tür öğrenme yaşantıları ile davranış kazanma süreci yaşanacağına karar vermek ve gerekli planlamayı yapmaktır. Öğrenme yaşantıları düzeni içinde her türlü yaşantı tasarımı yer alır. İçerik tasarımına ve sıralanmasına uygun olarak ortaya çıkan dersler ve ders dışı faaliyetler planlanır. Bunlardan bazıları laboratuvar, gezi, atölye çalışmaları, deney, sosyal faaliyetler vb. olarak özetlenebilir. Öğretim planları hazırlanarak derslerin planlanması yapılmış olur.

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Eğitim Durumlarının Düzenlenmesi

Araç-gereçler/Ortam hazırlama

Etkili bir öğrenme yaşantısı için ders araç.-gereçleri büyük önem taşımaktadır. eğitimcilerin bilginin çok hızlı yayıldığı günümüzde öğrenme çevresi tasarımında kullanılacak ders materyallerini özenle seçmeleri ve kullanmaları gereklidir. Araç-gereçler belirlenirken öncelikle bireye kazandırılacak davranışlar esas alınmalıdır. Amaca en uygun araç-gereçlerin belirlenmesi ve önerilmesi gereklidir.

EĞİTİM PROGRAMI

3. PROGRAM TASARISI HAZIRLAMA:

Eğitim Durumlarının Düzenlenmesi

Sınama Durumlarının Düzenlenmesi

Sınama durumları bireylerin öğrenme-öğretme süreci sonrasında sergilemeleri gereken davranışları- kazanımları ne kadar ortaya koyabileceklerini belirlemeyi amaçlayan ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin planlanmasıdır. Buna göre bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranışların ölçülmesi için uygun ölçme araçları (testler, formlar vb.) hazırlanır, değerlendirme kriterleri (başarı ölçütleri) belirlenir.

EĞİTİM PROGRAMI

4. PROGRAM DENEME (ALAN TESTİ):

Hazırlanmış olan programın pilot bir uygulama ile denenmesi gereklidir. Çünkü eğitim-öğretim oldukça pahalı bir yatırımdır. Sistemde yapılacak küçük bir değişiklik bina, araç-gereç, öğretmen, idari personel, kitap vb. pek çok konuda yeni yatırımlar demektir. Programın hedefleri, davranışları, öğrenme-öğretme ortamları, araç-gereçler, değerlendirme biçimleri açılarından incelenmesi gereklidir.

EĞİTİM PROGRAMI

5. PROGRAM DEĞERLENDİRME:

Program geliştirmenin son aşamasıdır. Genel olarak hedeflere ulaşma dőzeyi konusunda karar verme sőrecidir Elde edilen sonuçlar

- (a) programa devam etme,
- (b) gözden geçirme/değiştirme ve
- (c) programa son verme boyutlarında program geliştirme uzmanlarına geri dönüt sağlar.

EĞİTİM PROGRAMI

5. PROGRAM DEĞERLENDİRME:

Program değerlendirme türleri ile ilgili pek çok sınıflama yapılmıştır. Patton 100 dolayında değerlendirme tipi olduğunu belirtmektedir genel olarak üç değerlendirme tipi kullanılmaktadır

- **Tanımlayıcı/teşhis edici değerlendirme:** Program başlamadan önce öğrencileri tanımak için yapılır
- **Biçimlendirici değerlendirme:** Süreç içinde öğrencilerde meydana gelen davranış değişikliklerini inceleyerek, öğrenme güçlüklerini belirleme ve gerekli düzeltmeleri yapmayı esas alır.
- **Düzyer belirleyici/toplam değerlendirme:** Programın tamamlanmasından sonra çıktı olarak ortaya çıkan öğrenci davranışlarının değerlendirilmesini esas alır. Programın bütününe ilişkin kararlar verilir.

➔ ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

PROGRAMLI ÖĞRETİM

Bireyin kendi kendine öğrenmesini esas alan ve içeriğin öğrenilebilecek küçük parçalara ayrılarak, belirli bir sıra ve düzen içinde bireye sunulduğu ve öğrenildikçe yeni bir bilgi parçasına geçmenin esas olduğu bir öğretim yaklaşımıdır. Bu yaklaşım günümüzde özellikle bilgisayar destekli öğretim ortamında farklı özellikleriyle uygulanmaktadır.

Temel ilkeleri:

- a. Davranışsal amaçların belirlenmesi
- b. Küçük adımlar ilkesi:
- c. Etkin katılım ilkesi:
- d. Başarı ilkesi:.
- e. Anında düzeltme ilkesi:
- f. Kademeli ilerleme ilkesi:
- g. Bireysel hız ilkesi:
- h. İpucu verme:
- ı. Performansın değerlendirilmesi:

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

MODÜLER ÖĞRETİM

Öğrenme – öğretim etkinliklerinin bireyin kendi kendisine öğrenmesini sağlayacak biçimde düzenlendiği, kendi içinde bütünlüğü olan ve birbirini tamamlayan bağımsız öğrenme elemanları biçiminde düzenlenmesine modüler programlama denir. Bu programa uygun olarak yapılan öğretime modüler öğretim adı verilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

MODÜLER ÖĞRETİMİN ÖZELLİKLERİ

- Esneklik
- Bireyselleşme,
- İhtiyaçlara dönüklük,
- Yaparak yaşayarak öğrenme,
- bireyin performansının ölçülmesi gibi özellikler en çok göze çarpan nitelikleridir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

MODÜLER ÖĞRETİMİN ÖZELLİKLERİ

Buna göre modüler öğretimde bilgi ve beceri öğrenmek için gerçek ya da benzetimi oluşturulmuş, uygulamalara dönük bir öğrenme ortamı oluşturulur. Bu anlayış uygulamalı öğretim yöntemlerini, farklı araç – gereçlerin kullanımını, öğretimde esnekliği, eğitim personelinin rollerini, uygulama sürelerini ve sonuçta alınan belgeleri yeniden organize etmeyi gerektirmektedir. Bütün bunlar farklı ve yeni bir organizasyon demektir

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME

İşbirliği öğrenmede temel amaç, öğrencilerin ortak bir amaç doğrultusunda küçük gruplar halinde, birbirinin öğrenmelerine yardım ederek çalışmalar yapmalarıdır. Heterojen (farklı özelliklerde) bir yapıya sahip olan grupta farklı yeteneklere, becerilere ve deneyimlere sahip öğrenciler, ortak grup amaçları doğrultusunda çalışırlar.

ÖĞRETİM MODEL VE YAKLAŞIMLARI

İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME

İşbirlikli öğrenmenin temel ilkeleri şunlardır.

- Gruplar en az iki, en çok altı kişiden oluşur,
- Öğrenmede öğrencilerin grup içindeki etkileşimleri önemlidir.
- Öğrenciler arası yarışmadan daha çok, gruplar arası yarışma esastır.
- Öğrencilerin başarı ya da başarısızlığı bireye değil, gruba aittir.
- Gruplar heterojen olarak oluşturulur,
- Öğrencilerin bilişsel, sosyal ve duygusal yönleri gelişir.
- Öğretmen tüm çalışmalara rehberlik yapar.
- Grup içinde etkin katılım, sorumluluk alma ve sağlıklı iletişim sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME

İşbirlikli öğrenmenin dezavantajları

- Kendilerine güveni az olan öğrenciler gruba ait olmakta zorlanabilirler.
- Yeterli öğrenme sorumluluğu taşımayanlar, daha fazla öğrenmek isteyenleri engelleyebilirler.
- Daha yetenekli öğrenciler, daha az beceri gösterebilirler.
- Üst düzeyde yetenekliler grup üzerinde baskı oluşturabilirler.
- Sorumluluk paylaşıldığı için zamanın boşa geçme riski vardır.
- Grup öğrenmeye karşı gelebilir.
- Yıkıcı tartışmalar yaşanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETMEYAKLAŞIMLARI

İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME

İşbirlikli Öğrenme Yönteminde Kullanılan Teknikler

- Öğrenci Takımları – Başarı Bölümleri,
- Takım – Oyun – Turnuva Tekniği,
- Ayrılıp Birleştirme Tekniği,
- Takım Destekli Birleştirme,
- Birleştirme 2,
- Grup Araştırması,
- Birlikte Öğrenme teknikleridir

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

ÇOKLU ZEKA KURAMINA DAYALI ÖĞRENME

Çoklu zeka kuramı Howard Gardner (1983) tarafından geliştirilmiştir. Bireylerin zeka bölümleri ile ilgili bu kuram – teoriye dayalı öğretim ortamında yeni düzenlemeler yapılmış ve daha etkili öğrenme elde edilmeye çalışılmıştır. Teoriye göre insan zekası sadece sayısal ve sözel olmak üzere iki tür değildir. Dokuz zeka türü vardır.

➔ ÖĞRENME-ÖĞRETMEYAKLAŞIMLARI

<i>➤ Zeka Konusunda Eski Anlayış</i>	<i>➤ Zeka Konusunda Yeni Anlayış</i>
➤ Zeka doğuştan kazanılır, sabittir, değiştirilemez	➤ Kalıtımla gelen zeka kapasitesi iyileştirilebilir, geliştirilebilir, değiştirilebilir
➤ Zeka niceliksel olarak ölçülebilir ve tek bir sayı ile ifade edilebilir	➤ Zeka herhangi bir performansta, üründe veya problem çözmede sergilendiği için sayısal olarak hesaplanamaz
➤ Zeka tekildir	➤ Zeka çoğuldur ve ortaya çıkışının birden fazla yolu vardır
➤ Zeka gerçek hayattan soyutlanıp, belli bir zeka testi ile ölçülebilir	➤ Zeka gerçek hayattan ve koşullardan soyutlanamaz
➤ Zeka bireylerin düzeylerini belirlemek ve onların olası başarılarını belirlemek için kullanılır	➤ Zeka bireylerin niteliklerini belirlemek ve onların başarılı olmalarını sağlayacak farklı yolları belirlemek için kullanılır

➔ ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

ÇOKLU ZEKA KURAMINA DAYALI ÖĞRENME

Sözel Zeka: Dil zekasıdır. Sözcükleri sözlü ve yazılı olarak etkili biçimde kullanma becerisidir. Bu grupta yer alan bireylerin kelime hazineleri, sözel iletişim becerileri gelişmiştir.

Matematiksel / Mantıksal Zeka: Problemlere bilimsel çözüm üretebilme, kavramlar arası ilişkileri ayırt edebilme, sınıflama, genelleme yapabilme, sayıları etkili kullanabilme, hesap yapma davranışlarından oluşur.

Müzik / Ritmik Zeka: Ritme, melodiye, tonlara karşı duyarlı olma, müziği algılama ve sunma yeteneğidir. Bu zeka özelliklerini taşıyan bireyler güzel şarkı söylerler, müzik aleti çalarlar, farkında olmadan bir melodi mırıldanırlar,

➔ ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

ÇOKLU ZEKA KURAMINA DAYALI ÖĞRENME

Görsel Zeka: Üç boyutlu bir nesnenin şekil ve görüntüsünü hayal edebilme, dünyayı doğru algılayabilme, resimleri doğru algılama bu grubun özellikleridir.

Bedensel Zeka: Bedenin kontrol edebilme, duygu ve düşünceleri ifade ederken, bedeni kullanma gibi özellikler gösterirler. Bu gruptaki insanlar spor hareketlerini ve ritmik oyunları rahatlıkla yaparlar, vücut dilini daha iyi kullanır, spor ile uğraşmayı severler, hareketlidirler,

Bireylerarası / Sosyal Zeka: Diğer insanların duygu ve düşüncelerini iyi anlama yorumlama, onlarla iletişim kurabilme yeteneklerini içerir. Bu tür bireyler başkalarını düşünürler, arkadaş canlısıdırlar, sosyal ilişkiler kurmaktan hoşlanırlar.

→ ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

ÇOKLU ZEKA KURAMINA DAYALI ÖĞRENME

Bireysel / Özedönük Zeka : Bireyin kendi özelliklerini iyi tanımasıdır. Güçlü ve zayıf yönlerini, yeteneklerini, ruh halini bilmesi, bu doğrultuda hareket etmesidir. Bu insanlar kendilerini kontrol edebilirler, disiplinlidirler,

Doğa Zekası: Sağlıklı çevreye ve doğal kaynaklara ilgi duyarlar. Bu gruptaki bireyler, bahçe işlerini severler, farklı bitki ve hayvanlara karşı ilgilidirler, açık havayı severler, çevreye karşı duyarlıdırlar.

Varoluş Zekası: İnsanın varoluşu ile ilgili karmaşık sorulara cevap verme kapasiteleri ve duyarlılıkları olanlardır. Örneğin yaşamın anlamı nedir? Neden ölüm vardır ve dünyaya niye geldik? gibi karmaşık soruları cevaplama ile uğraşırlar.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

PROJE TABANLI ÖĞRENME

Proje tabanlı öğrenim, öğrenme etkinliklerinde öğrencilerin bir problem durumu ile karşı karşıya bırakılarak, sonuçta orijinal ürünler oluşturmalarına zemin hazırlayan bir öğretim modelidir. Projeler sınıf ortamında etkili öğrenme ortamları oluşturmak için tasarlanır. Projeler ezberci bir anlayışla cevaplanamayacak sorulardan oluşur ve öğrencilerin problem çözen, araştırmacı, karar verebilen, yorum yapabilen bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlar.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

PROJE TABANLI ÖĞRENME

1. Planlama aşaması

- Proje konusu olabilecek sorunları belirleme
- Projelerin hedeflerini belirleme
- Projenin ilgili olduğu disiplin alanlarını belirleme
- İlgili disiplin alanlarının ilgili olduğu derslerin ünitelerini ve konularını belirleme
- Her bir disiplin alanına ilişkin yönlendirme soruları hazırlama
- Yapılan planlamaları yıllık çalışma planlarına ya da dönem planlamasına uyarlama
- Proje sonuç raporlarının ve sunuların özelliklerini belirleme
- Değerlendirme ölçütlerini belirleme

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

PROJE TABANLI ÖĞRENME

2. Süreç aşaması

- Çalışma grupları oluşturma
- Grupları projenin tüm detayları konusunda bilgilendirme
- Grupların çalışmalarını planlama
- Grupların hazırlık yapmalarını sağlama (kaynak önerme)
- bireylerin grup içinde ve gruplar arası tartışma yapmalarını sağlama
- Ara kontrol süreçlerini belirleme

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

PROJE TABANLI ÖĞRENME

3. Sonuç-değerlendirme aşaması

Grupların çalışmalarını sunmalarını sağlama
(diğer gruplara-eğiticilere-ailelere)

Daha önce süreçte yapılan değerlendirmeler ve sonuçta ortaya çıkan ürünü değerlendirme araçları ile başarıyı/performansı değerlendirme

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

OLUŞTURMACILIK/YAPILANDIRMACILIK

Oluşturmacılık ne bildiğimizi ve bunu nasıl açıkladığımızı ortaya koymaya çalışan bir öğrenme teorisidir. Bu öğrenme kuramında öğrencilere sadece temel kavramlar kazandırılarak, onların bireysel deneyimlerinden anlam oluşturmaları beklenir. Buna göre esas olan bireye bilgi aktarmak değil, onun bilgiyi kendisinin oluşturmalarını sağlamaktır. Oluşturmacılık her bir öğrencinin, farklı bakış açılarının olduğu bir grupta yer alarak, öğrenci etkinliklerine aktif biçimde katıldığı uygulamaları gerektirir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

OLUŞTURMACILIK/YAPILANDIRMACILIK

ÖZELLİKLERİ

- Dersin içeriği önceden çok kesin değildir.
- İçerik çok yönlü duyuşsal katılımı gerektirir.
- bireyler problem / sorun çözme ile aktif biçimde uğraşır.
- Problem çözme becerisi herkesin kendine özgü bir özelliktir.
- Öğrenme, keşfetme ve tecrübeye dayalı bir modeldir.
- Öğrenme bireylerin kendi hızlarına göre oluşabilir.
- bireyler arası iletişim teşvik edilir, eğitici rehber konumundadır.

ÖĞRENME-ÖĞRETMEYAKLAŞIMLARI

OLUŞTURMACILIK/YAPILANDIRMACILIK

EĞİTİCİ VE ÖĞRENEN ROLLERİ

- Bireyler birbirlerine düşündürücü sorular sorabilirler.
- Eğitici tüm teknik araçları kullanır.
- Bireylere özerk bir ortam sağlanır.
- Sürekli diyalog vardır
- Eğitici bireyin ne bildiğini mutlaka araştırır.
- Eğiticiler sınıfta analiz, yordama / tahmin ve yaratma kavramlarını kullanır.
- Bireylerin dersi, yöntem ve içerik açısından yönlendirme ve değiştirmesine ortam sağlanır.
- Birey deneyimlerinden yararlanır.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

YARATICI DÜŞÜNME

Yaratıcılık yeni bir düşünce, ürün ortaya koymak, yapılmayanı yapmak, söylemeyen söylemektir. Yaratıcılıkta önceki bilgi ve deneyim birikiminden yararlanmak yoluyla yeni olana ulaşılması söz konusudur.

Yaratıcı düşünme: araştırmacı, buluş gücü olan, yenilikler peşinde koşan, sorunlara yeni çözüm önerileri geliştirebilen ve özgün düşüncelerin ortaya çıkmasını sağlayan bir düşünce biçimidir

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

YARATICI DÜŞÜNME

Dört aşaması vardır

1. Bilgi birikimi oluşumu: Öncelikle belirli bir bilgi birikimine sahip olmak gereklidir. Bunu sağlamak için okuma, deneyimli kişilerle tartışma ortamlarında bulunma, farklı konu alanlarında çalışma yapmak gereklidir.

2. Tasarlama süreci: Bireyler hazırlık aşamasında elde ettikleri bilgilerin çok büyük bir bölümünün bilinçaltına yerleşmesini sağlarlar. Bu durum bireylerin ilgisi olmayan bir sorunla bağlantılı bir etkinlik yapmaları durumunda sıklıkla ortaya çıkar. Uyku sırasında bile gerçekleşebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

YARATICI DÜŞÜNME

Dört aşaması vardır

3. Deneme fikrinin ortaya çıkışı: Yaratıcı düşüncenin en heyecan verici aşamasıdır. Bu aşama bireyin keşfettiği çözüm ya da düşünce aşamasıdır. Fikir çarpıcı bir anda, yavaş ama emin bir biçimde ortaya çıkabilir.

4. Uygulama ve değerlendirme: Bu süreç yaratıcı bir uğraşın en zor aşamasıdır ve büyük ölçüde özgüven, cesaret ve kararlılık gerektirir. Başarılı girişimciler bu fikirleri üzerinde çalışılabilir olarak tanımlayabilir ve bunları uygulama niteliğine sahiptirler.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

YANSITICI DÜŞÜNME VE YANSITICI ÖĞRETİM

Yansıtıcı düşünme “bir inancın, bilginin oluşumunu bilinçli bir şekilde inceleme, sorgulama ve bunu yaparken varsayımlar ileri sürme, problemi fark etme, hipotezler geliştirme, düşünme ve hipotezleri test etme sürecini uygulamaktır”.

Bu düşünme biçiminin uygulanması sonucunda eğitim – öğretimi sorgulamak, elde edilen veriler doğrultusunda kararlar alabilmek ve bunları değerlendirmek mümkün olabilmektedir

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

YANSITICI DÜŞÜNME VE YANSITICI ÖĞRETİM

Eğiticinin yansıtıcı düşünmeyi geliştirici yansıtıcı öğretim uygulamaları

- Derslerdeki deneyimlerini yazabilir.
- Derslerle ilgili kayıtlar tutabilir, notlar alabilir.
- Bazı araştırmalar yapar, gözlemlerde bulunur.
- bireylerden yansıtıcı bazı yazılar yazmasını ister (neler öğrendim?, Neler öğrenmeliydim?,).
- Görüntülü, sesli kayıtlar tutarak sonra inceleyebilir.
- bireylerin birbirlerini değerlendirmelerini sağlayabilir. Bu değerlendirmelerden yola çıkarak yukarıdaki bazı soruların cevaplarını bulabilir

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

YANSITICI DÜŞÜNME VE YANSITICI ÖĞRETİM

- Bireylerin sorulan sorulara verdikleri cevaplar ve bireylerin sordukları soruları yansıtıcı düşünme ürünleri açısından inceleyebilir.
- İşbirlikli öğrenme yaklaşımlarına yer verebilir
- Kavram haritaları, zihin haritaları gibi uygulamalara yer verebilir.
- Bireylerin gelişimlerine ilişkin kayıtlar (portfolyo – gelişim dosyası) hazırlayabilir
- Hazırladığı ve uyguladığı planı kendisi değerlendirir ve de meslektaşları tarafından değerlendirilmesini sağlar.
- Bireylere sürekli dönütler verebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

YANSITICI DÜŞÜNME VE YANSITICI ÖĞRETİM

Yansıtıcı Düşünen Eğitici Özellikleri

- 1.Öğretimini sürekli ve amaçlı düşünür. Eğitici eğitim hedeflerini,araç-gereçleri ve yöntemlerini sürekli olarak gözden geçirir.
- 2.Açık düşüncelidir. Uygulamalara karşı soru ve tepkilere açıktır. Sınıf içi uygulamaları sorgular.
- 3.Öğretimin sorumluluğunu alır.
bireylerin gereksinimlerinden sorumludur, her bireyi sürekli kontrol eder.

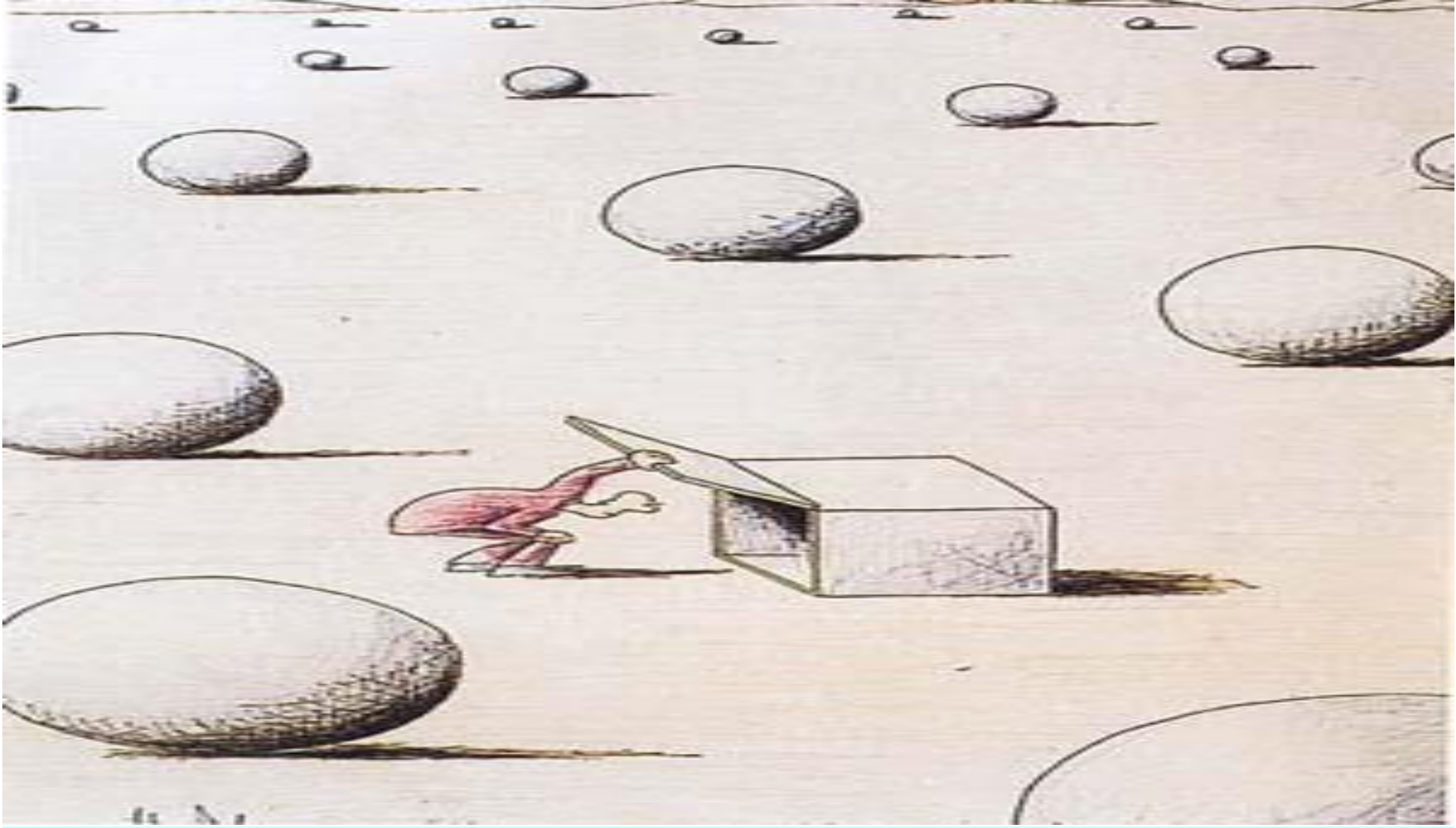
ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

YANSITICI DÜŞÜNME VE YANSITICI ÖĞRETİM

Yansıtıcı Düşünen Eğitici Özellikleri

4. **Yansıtıcı** düşünen eğitici geleceği görür ve bireylerinde geleceği görmesini sağlar.
5. Karşılaştığı problemleri mesleki hayatını geliştirmek için bir fırsat olarak görür.
6. eğiticiliğe karşı olumlu tutum sergiler.
7. Mesleki gelişimi için araştırma yapar, kendini geliştirir.
8. Eleştiriye açıktır.
9. Yardımlaşma ve işbirliğine açıktır.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

Yeniliğe Yatkınlık: Yeni ve değişik durumları denetim altına alabilen bireyler yeni düşünceler üretmeye de yatkındırlar.

➔ ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

KUANTUM ÖĞRENME

Klasik Newton paradigmasının aksine bütüncül yaklaşım içinde olayları ve varlıkları bir sistem bütünlüğü içine gören, gerçeğin karmaşık olduğunu savunan ve sistemlerin basitten karmaşığa hiyerarşik bir sırada olduğunu savunan bir teoremdir.

Kuantum fiziğinin temel düşünce yapısının eğitime bir uyarlaması da denilebilir. Buna göre temel amaç bireyin kendini gerçekleştirmesidir. Bunu gerçekleştirmenin yolu ise beyindeki tüm sinirsel ağları kullanarak, sağ beyin ve sol beyin olarak bildiğimiz beynin bütün fonksiyonlarını kullanabilmeyi sağlamaktır.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

KUANTUM ÖĞRENME

Kuantum öğrenme; kuantum fiziğinin bulgu ve varsayımlarından yola çıkarak bireyin bir bütün olarak kendini gerçekleştirmesini hedeflemektedir.

Yine insanların farklı zeka türlerinin olduğu ve başarıyı belirleyen etmenin tek tip zeka olmadığı düşüncesinden hareket eden çoklu zeka ve duygusal zeka kuramlarının prensiplerine dayalıdır

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

KUANTUM ÖĞRENME

Kuantum öğrenmede kullanılan teknikler

Hızlı ve etkin okuma: Hızlı okumanın yanında etkili okumak, kalıcı öğrenmeyi elde edebilmek de önemlidir. Bu nedenle hızlı okuma konusunda yetişen bireylerin okuma sırasında görsel duyularına da hitap edilirse kavramlar görselleştirilebilirse öğrenme daha kalıcı olabilmektedir.

Etkili not alma: Karmaşık metinleri daha iyi anlamak ve uzun süre hafızada tutabilmenin etkin yollarından biri olan kavram ve zihin haritaları kullanılır. Böylelikle kavramlar arası ilişkiler daha kolay anlaşılır hale gelir ve daha etkili not alınabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETMEYAKLAŞIMLARI

KUANTUM ÖĞRENME

Kuantum öğrenmede kullanılan teknikler

Kavramları sembolleştirme: Birey önemli noktaları kolaylıkla anlayabileceği ve kalıcı öğrenmeyi sağlayabilecek kendi duygularını yansıtan ifade ve semboller kullanır. Böylelikle beyin bu bilgiyi daha etkili öğrenir ve korur.

Hafızayı geliştirme: İnsan hafızası etkili kullanabildiğinde öğrenilenleri kolay kolay unutmamaktadır. Bu nasıl sağlanır? Bunun için beynin her iki lobunu kullanmayı kolaylaştıracak etkinlikler yapılmalı, bireyin özellikleri belirlenip, yeterince kullanmadığı beyin fonksiyonlarını kullanabilme özelliğini kazanması için hafıza geliştirme çalışmaları yapılmalıdır.

ÖĞRENME-ÖĞRETMEYAKLAŞIMLARI

KUANTUM ÖĞRENME

Kuantum öğrenmede kullanılan teknikler

Problem çözme: Problem çözme becerisini geliştirmek için uygulamalar yapılmalı, yine sağ ve sol beyin çalıştırıcı etkinlikler tasarlanmalıdır. Bu çalışmalarda problem çözme aşamalarının uygulanabileceği durumlar üzerinde çalışılması yararlı olur. Böylelikle gerçek yaşamdaki karşılaşılan problem çözümlerinde de kolaylık sağlanmış olur.

Yazma: Öğrenilecek konu ya da kavramlarla ilgili olarak beyin fırtınası tekniği ile kavram ve zihin haritaları çıkarılır. Bu çalışmalar bireylerin özgüvenlerini artırmaya da yardımcı olur.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

KUANTUM ÖĞRENME

Eğitim Ortamının Düzenlenmesi

Öğrenme ortamının uygun olarak ayarlanması öğrenmeyi artırıcı etmenlerden birisidir. Bu nedenle **eğitim-öğretim ortamı:**

- Müziksel ve görsel yardımcı malzemelerle donatılmalı:
- Dikkat çekiciliği artırmak için konuyla ilgili, sınıf ortamına poster, resim, söz vb. materyaller asılmalı:

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

KUANTUM ÖĞRENME

Eğitim Ortamının Düzenlenmesi

- “Benim İçin Ne Var?” yöntemi kullanılarak bireyin kendi kendine güdülenmesi sağlanmalı,
- Bireyin bilgiyi niçin öğreneceğinin düşündürülmesi gerekmektedir,
- Yani birey konuyu öğrenmek için kendisine sebepler bulmalıdır.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

ÖĞRENME HALKALARI

Öğrenme halkası (Learning Cycle) Piaget'in zihinsel gelişim kuramı ve oluşturmacılığa dayanmaktadır.

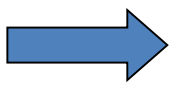
Bireylerin bilginin oluşumunda önceki öğrenmelerinin önemli olduğu ve yeni öğrenmelerin bunun üzerine oluşturulması gerektiği düşüncesine dayalı olan oluşturmacı yaklaşıma uygun bir anlayıştır.

Üç biçimi vardır. Bunlar 3E, 5E ve 7E modelleridir.

➔ ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

ÖĞRENME HALKALARI

3E Modeli	5E Modeli	7E Modeli
Keşfetme-veri toplama (Explore)	Engage (Giriş- merak uyandırma),	Merak uyandırma, katılım-teşvik (Excite- Elicit)
	Explore (Keşfetme),	Keşif (Explore)
Kavram tanıtımı – Açıklama (Explain)	Explain (Açıklama)	Açıklama (Explain)
Uygulama –Genişletme (Elaborate)	Elaborate (Genişletme),	Genişletme (Elaborate)
		İlişkilendirme-Uzatma (Extend)
		Fikir Alışverişi/Paylaşma (Exchange)
	Evaluate (Değerlendirme)	Değerlendirme (Evaluate)

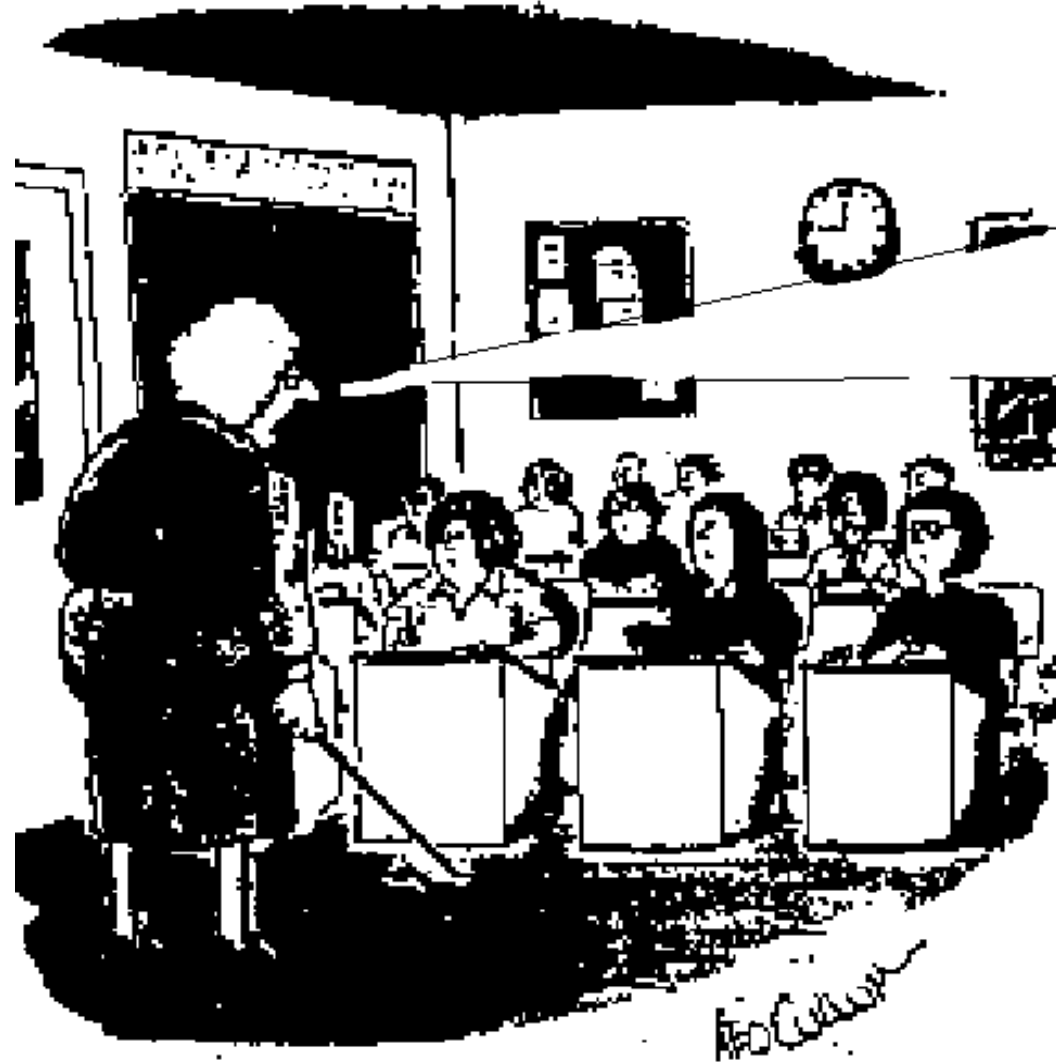
ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ÖĞRETİM YÖNTEMİ:

Öğretim yöntemleri öğrenmeyi sağlamak için bir araçtır. Bu aracın başarısı, onu kullanma becerisine bağlıdır. Kullanılacak yönteme ruh verecek olan eğiticilerdir. En etkili yöntemler, onu iyi kullanmayan bir eğiticinin uygulamaları sonucu olumsuz sonuçlar verebilir.

Bu nedenle yöntemlerin özellikleri kadar onu kullanan eğiticilerin nitelikleri de göz ardı edilmemelidir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

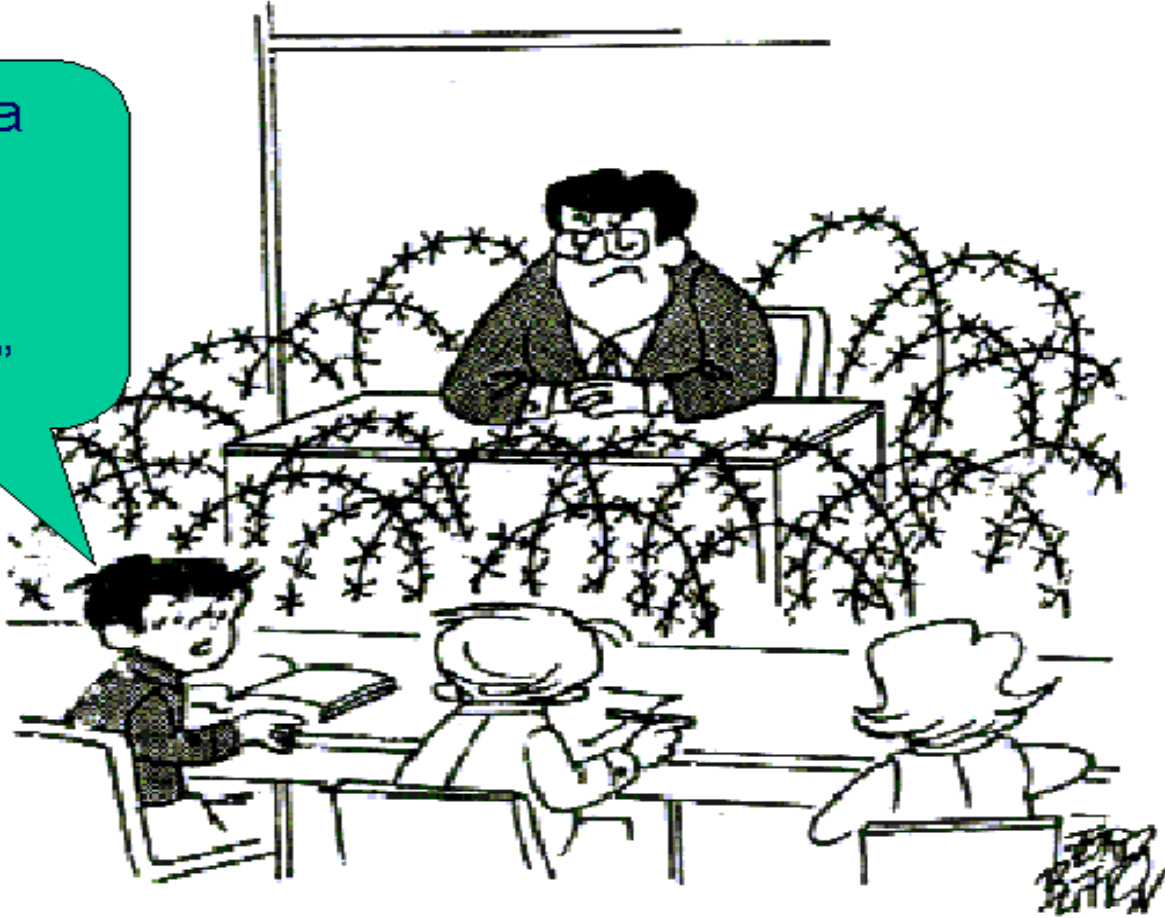

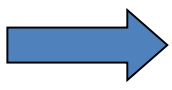
Günaydın millet!.. Benim adım Afet Kocaman.

Yanlış bir hareket yaparsanız sizi dışarı atarım!

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

“Bu da daha ilk günden haşin davranan hocalardan”

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ÖĞRETİM YÖNTEMİ:

Öğretimde Yöntem Kullanmanın Yararları

Öğretilecek konunun iyi bilinmesi yeterli değildir. 'Nasıl' öğretileceğinin de, yani öğretim yönteminin de iyi bilinmesi ve uygulanması gereklidir. Günümüzde öğretmekten daha çok öğrenme odaklı bir eğitim-öğretim süreci ön plandadır. Bu gelişmeler çok farklı araçları, öğretim yöntemlerini eğitim-öğretim sürecine kazandırmıştır. Çağdaş öğretim yöntemleri bilinmeden ve uygulanmadan etkili bir öğrenme sağlanması güçtür.

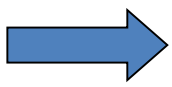

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ÖĞRETİM YÖNTEMİ:

Yöntem Seçimini Etkileyen Faktörler

- **Eğitcinin yönleme yatkınlığı**
- **Zaman ve fiziksel olanaklar**
- **Maliyet:**
- **Grubunun büyüklüğü:**
- **Konunun özelliği ve bireyde geliştirilecek nitelikler:**
- **Eğitcinin kişiliği**
- **Öğrenenin kişiliği**

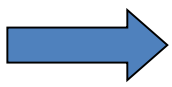

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ÖĞRETİM YÖNTEMİ:

Yöntem Seçiminde Temel İlkeler

- “Her derde deva”, yöntem yoktur.
- “En iyi yöntem” diye bir sınıflandırma yapmak doğru değildir
- Farklı yöntemler kullanmak farklı riskler almak demektir. Gürültü de bunlardan biridir. Sınıflarınızda kabul edilebilir düzeyde bir gürültü olmasından çekinmeyiniz. Çünkü bireyin derse katılmasının ilk ve en kolay yolu konuşmasıdır. Unutmayınız! İletişim için konuşmak gereklidir.
- İyi kişilik özelliklerine sahip eğiticiler etkili yöntem kullanma konusunda avantajlıdır.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ÖĞRETİM YÖNTEMİ:

Genel öğretim ilkeleri

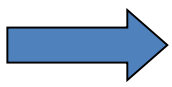
Eğitim-öğretim ortamlarında etkili öğrenmeyi sağlamak için bazı öğretim ilkelerinin dikkate alınması gereklidir. Bu ilkeler derslerin planlanmasında konuların seçiminde içeriğin sunulmasında ve değerlendirmenin yapılmasında etkin rol oynarlar. Bu ilkeler şöyle özetlenebilir

1. Bireye (öğrenciye) görelilik ilkesi

Çağdaş eğitim akımlarından “çocuktan hareket akımı” görüşlerinin etkili olduğu bir ilkedir. Eğitim-öğretimle ilgili her türlü tasarımda bireyin gelişim ve öğrenme psikolojisi boyutundaki özelliklerinin bilinmesi oldukça önemlidir.

2. "Bilinenden bilinmeyene" ilkesi

Bireylerin hazırbulunuşluk düzeylerinin dikkate alındığı bir öğrenme-öğretme ortamında, öğrenme daha kalıcı olacaktır. Bu nedenle öğretimde öncelikle bireylerin konu ile ilgili ne bildiklerinin ortaya çıkarılması gereklidir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ÖĞRETİM YÖNTEMİ:

Genel öğretim ilkeleri

3. "Somuttan soyuta" ilkesi

Bireyler bir konuyu, soyut olarak anlatılmasından daha çok somut olarak görmeleri halinde daha etkili öğrenmektedirler. Özellikle küçük yaşlarda bu durum daha da büyük önem kazanmaktadır.

4. "Yakından uzağa" ilkesi

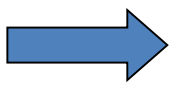
Birey öncelikle bulunduğu yakın çevredeki olay ve olgulara karşı daha duyarlıdır. Gerek çevre olarak, gerekse zaman olarak yakından uzağa bir öğretim sıralaması yararlı olacaktır.

5. Ekonomiklik (tasarruf) ilkesi

Günümüzde ekonomi tüm sektörleri etkilediği gibi eğitimi de yakından etkilemekte ve bu durum öğrenmenin gerçekleştirilmesine ve kalitesine de yansımaktadır.

6. Açıklık ilkesi

Özellikle anlatımın yoğun olduğu derslerde, bir başka deyişle sözel sembollerle sunulan derslerde konunun anlaşılır biçimde sunulması oldukça önemlidir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ÖĞRETİM YÖNTEMİ:

Genel öğretim ilkeleri

7. Aktivite (İş) İlkesi

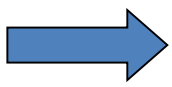
Öğrencinin öğrenme ortamında aktif rol alması, öğrenme sorumluluğunu taşıması olarak açıklanabilir. Öğretmenlerin dersleri ile ilgili planlama yaparken aktif öğrenme ilkelerinin ön planda olduğu uygulamalara yer vermesi gereklidir.

8. Yaşama uygunluk ilkesi

Okulun temel görevi bireyi yaşama hazırlamaktır. Başka bir deyişle toplum içinde alacağı rollere ilişkin ön hazırlık yapmasını sağlamaktır.

9. Güncellik (Aktüalite) ilkesi

Bu ilke “yaşama uygunluk”, “bireye görelik”, “yakından uzağa” ilkeleri ile de yakından ilişkilidir. Bu ilkeye göre bireyin yaş, duygusal, fiziksel ve zihinsel özelliklerini dikkate alarak eğitim-öğretim uygulamalarını planlamayı öngörmektedir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ÖĞRETİM YÖNTEMİ:

Genel öğretim ilkeleri

10. Bütünlük İlkesi

bireyin bir bütün olarak bedensel ve ruhsal (düşünce, duygu, irade gibi) açılardan dengeli olarak eğitilmesi gerekir. Bireyin bedensel ve ruhsal nitelikleri birbirlerini etkilerler.

11-Otoriteye itaat ve özgürlük ilkesi (sosyallik ilkesi)

Eğitimin temel işlevlerinden biri bireyleri dengeli olarak sosyalleştirmektir. Bu kapsamda birey anne-baba, okul yönetici ve öğretmenlere saygı ve sevgi duymalı, yasalara, yönetmeliklere, toplumun manevî otoriteleri olan din, ahlâk, gelenek, töre gibi güçlere uygun davranmalıdır. Bunun yanında eğitim öğretim etkinliklerinde bireyin özgür düşünceye sahip olabilmesi, karar verme becerisinin geliştirilmesi de önemlidir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ANLATIM YÖNTEMİ

Eğiticilerin en çok kullandıkları en eski öğretim yöntemlerinden biridir. Kelly tarafından yapılan bir araştırmada (1990) eğiticilerin % 93'ü, Mattice ve Richardson'un yaptıkları araştırmada da % 85'i anlatım yöntemini daha çok kullanmaktadır

Genel olarak bireyler pasif konumda oldukları ve sunu sırasında soru sorma ve düşüncelerini açıklama fırsatını fazla bulamadıkları için etkili bir yöntem olarak kabul edilmez.

Bu yöntem geçmişte olduğu gibi günümüzde ve gelecekte de eğiticiler tarafından kullanılmaya devam edilecektir

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ANLATIM YÖNTEMİ

Yararlı Yönleri

- Bilgileri kalabalık gruplara sunmak açısından yararlıdır.
- Kısa zamanda daha çok bilgi sunulabilir.
- Konu, düzenli bir biçimde sunulabilir.
- eğitici merkezli olduğu için, sunu sırasında sürpriz bir bilgi ile karşılaşmayacağı için kendine güvenini artırır.
- Uygulanması kolay ve ekonomiktir.

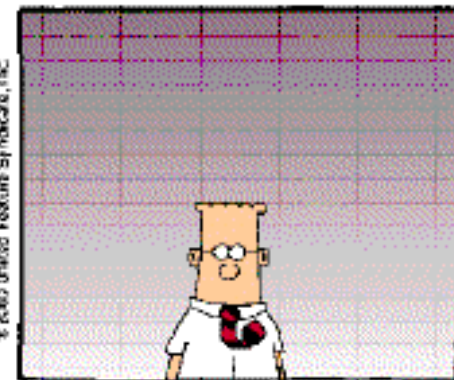
ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ANLATIM YÖNTEMİ

Sakıncalı Yönleri

- Dinleyenlerin ilgi ve ihtiyaçlarının karşılanma durumlarını belirlemek güçtür.
- Dinleyiciler oldukça pasiftir.
- Dinleyiciler söylenenleri koşulsuz kabul etmek konumundadır.
- Ezber ve tekrar bilgilerin dışında üst düzeyde düşünme davranışlarının gerçekleştirilmesi neredeyse mümkün değildir.
- Uzun ve sık tekrar edilen konuşmalar kısa sürede sıkıcı hale gelebilir.
- Sözel bir iletişim söz konusu olduğu için somut bilgileri, nesnelere öğretmek gerektiğinde ek açıklamalar yapılması gerekli olur.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

➔ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ANLATIM YÖNTEMİ

Etkili Kullanmak İçin Yapılması Gerekenler

- Konuşmalar yeterince kısa, açık, ve anlaşılır olmalıdır.
- Sunu mantıksal bir sıraya göre yapılmalıdır.
- Ses tonu iyi ayarlanmalı, herkes duyabilmelidir.
- Zaman zaman ses azaltılıp çoğaltılarak ses hareketliliği sağlanabilmelidir.
- Öğrenme ortamı, ders araç-gereçleri ile desteklenmelidir.
- Güncel yaşamdan örnekler verilmelidir.
- bireylere sorular sormalı, onların soru sormaları teşvik edilmelidir.
- Zaman zaman espriler, ilgi çekici jest ve mimik hareketleri yapılabilir.
- Dikkatli dinlemeyi sağlamak için ders sonunda değerlendirme yapılmalıdır.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

SEMİNER TEKNİĞİ

Genellikle yüksek öğretimde kullanılmaktadır. Daha çok üst düzey akademik çalışmalarda ve lisans üstü eğitimde kullanılır. Seminer konusu ile ilgili olarak grup önceden hazırlık yapar ve seminer sırasında konu etrafıca tartışılır.

Sınıfta bir öğretim tekniğı olarak kullanılabilir. Örneğın işlenecek konu ya da konuları önceden öğrenci ya da öğrencilere paylaşırıp, onların hazırlıklarını seminer biçiminde sunmaları sağlanabilir. yapılabilir.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

KONFERANS TEKNİĞİ

Genellikle bir uzmanın üst düzeyde bilgi gerektiren bir konuda izleyici bir gruba bilgi vermesini amaçlayan bir tekniktir. Konferansı veren kişinin özellikleri konferansın niteliğini etkiler. Konferansçının etkili konuşması, konuşmasını görsel öğelerle desteklemesi konferansın kalitesini artırır. Konuşmanın tamamlanmasından sonra izleyiciler konuşmacıya sorular sorabilirler. Sunu süresi konuya göre esneklik gösterebilir.

Sınıf ortamında bir öğretim tekniği olarak kullanılabilir.

ÖĞRETİM YÖNTEM ve TEKNİKLERİ

TARTIŞMA YÖNTEMİ

Tartışma yöntemi birey merkezli bir sınıf ortamının oluştuğu, bireylerin kendilerini rahatça ifade edebildikleri, düşünme, eleştirme, başkalarının görüşlerine saygı duyma (demokratik tutum), iletişim kurma vb. becerilerini geliştiren bir yöntemdir.

Tartışma yönteminin etkili olabilmesi için planlamanın iyi yapılması, öğreticinin ve tartışmaya katılanların bazı davranışları yerine getirmeleri gereklidir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

TARTIŞMA YÖNTEMİ

Tartışmanın planlanması:

- Tartışmanın konusu ve amaçlarını önceden belirleyiniz,
- Katılımcıların tartışma konusu hakkındaki hazır bulunuşluk düzeyini önceden bilmelisiniz.
- Tartışma konusu ve amaçlarıyla uyumlu olacak bir tartışma süresi belirleyiniz.
- Tartışma ortamının tartışmaya uygunluk ve gerekli ise araç-gereç kullanma vb. açılardan uygun olup olmadığını kontrol ediniz.
- Tartışmanın nitelikli olabilmesi için uyulması gerekli kuralları belirleyiniz.
- Tartışma sonucunun nasıl değerlendirileceğini belirleyiniz.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

TARTIŞMA YÖNTEMİ

Tartışmaya katılanların (konuşmacıların) rolü:

- Tartışmanın amacına ulaşmasında konuşmacıların davranışları da önemlidir. Bu açıdan konuşmacılar şu esaslara uygun davranmalıdır:
- Açık ve anlaşılır bir dil ile konuşunuz.
- Tartışmaya katılmak ve konuşmak için önceden konu ile ilgili hazırlık yapınız.
- Konuşmadığınız zaman etkili dinlemeyi de bilmelisiniz. Bu konu başkalarının görüşlerine saygılı olmanın bir gereği olmasının yanında, öğrenme açısından da önemlidir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

TARTIŞMA YÖNTEMİ

Tartışma Yönteminin Yararları

- Bilgilerin ve fikirlerin paylaşılmasını sağlar.
- Tartışmaya katılanların iletişim becerileri gelişir.
- Tartışma ortamı demokrasi anlayışını geliştirir.
- Tartışmaya katılanların kendilerini ifade etme, soru sorma, sorulara cevap verme nitelikleri gelişir.
- bireylerin kendilerine güven duyguları gelişir.
- eğitimciler bireylerini daha iyi tanıyabilirler.
- Liderlik ve dinleme niteliklerinin gelişmesine yardımcı olur.
- Ezber bilginin üstünde analiz, sentez, değerlendirme düzeyinde davranışların gelişmesi sağlanabilir.

➔ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

TARTIŞMA YÖNTEMİ

Tartışma Yönteminin Sınırlılıkları/Dezavantajları

- Tartışma amacından uzaklaştırılabilir.
- Daha fazla zaman gerektirir.
- Tartışma uzadıkça sınıfta gürültü artabilir ve sınıfa hakimiyet zorlaşabilir.
- Konuşmaların ve tartışmaların uzaması, dinleyicileri sıkabilir.
- Bazı bireyler tartışmaya katılmak istemeyebilirler, bazıları da kendilerini kontrol edemeyip olumsuz bazı davranışlarda bulunabilirler.
- Tartışma yöneticileri ya da liderler eğer ön bir hazırlık yapmazlarsa önemli sorunlar çıkabilir.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

BÜYÜK GRUP TARTIŞMASI TEKNİĞİ

Sınıf mevcudunun küçük gruplara bölünemeyecek kadar az olduğu 7 – 10 bireyin bulunduğu durumlarda kullanılabilir. Bir başka deyişle, sınıfın tamamı tartışmada bir grup olarak algılanır. Tartışmayı bir lider yönetir. Tartışmaya katılanlar birbirini görecekle şekilde otururlar. Belirli bir zaman içinde önceden belirlenmiş konu ile ilgili tartışma yapılır. Lider konuşmacılara söz verir, konuşulanları zaman zaman özetler. Sonucun rapor haline getirilmesi yararlı olur.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

KÜÇÜK GRUP TARTIŞMASI TEKNİĞİ

Tartışmalara daha fazla katılımı sağlamak amacıyla, büyük grupların küçük gruplara bölünmesiyle oluşturulur. Bunun için bütün grup elemanlarının sayısı da dikkate alınarak Grup22, Grup44, Grup66 gibi planlamalar yapılır. Örneğin Grup66'nın anlamı, sınıf 6'şar kişiden oluşan gruplara bölünecek ve her grup konuyu 6 dk. fısıltı ile (düşük bir sesle) aralarında tartışacak ve konuşacak demektir. Süreye göre grupların konuşma süreleri düzenlenebilir. Bütün gruplar aynı konuyu tartıştıkları gibi, her grup bir konunun alt boyutlarını da inceleyebilir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

PANEL

Genellikle 5 – 9 kişiden oluşan küçük bir grubun, bir konuyu büyük bir grubun karşısında tartıştıkları bir tekniktir. Panel grubundan bir kişi lider olur. Lider bir açış konuşması yapar, konuyu duyurur ve konuşmacıları tanıtır. Konuşmacılara sıra ile söz verir. Panelde konuşmacıların yazılı bir metine bağlı olarak konuşmaları pek uygun değildir. Ancak küçük notlar alabilirler. Konuşmaların tamamlanmasından sonra izleyenlerin soruları alınır. Son aşamada lider bir sonuç konuşması yapar.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

FORUM TEKNİĞİ

Belirli bir konuda bir tartışma grubunun konuyu izleyici bir grup önünde savunduğu bir tekniktir. Forumda konuşmacılar arasında bir tartışma yapılmaz ve konuşmacılar birbirlerine soru sormazlar. Panel tekniğine benzemekle birlikte, ayrıldığı temel nokta, başlangıçtan itibaren konuşmacıların izleyicilerin sorularına cevap vererek görüşlerini savundukları bir tekniktir.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

MÜNAZARA TEKNİĞİ

Münazara aynı konuda farklı görüşü savunan iki grubunun izleyiciler önünde tartışma yapması biçiminde uygulanan bir tekniktir.

Belirlenen bir konunun lehinde ve aleyhinde görüş belirtecek iki grup ve bu tartışmayı değerlendirecek bir jüri oluşturularak münazara yapılabilir. Hedef, karşı grubun görüşlerini çürütecek veriler sunmaktır. Gruplar sunularını sırayla yapmalıdır. Grupların sunusu sırasında karşılıklı söz alma gibi bir uygulama pek doğru olmaz. Sunuların sözlü olarak yapılması uygun olur. İzleyiciler beğendiği açıklamaları alkışlayarak jüriyi etkilemeye çalışabilirler.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

BEYİN FIRTINASI TEKNİĞİ

Bir problem/konu hakkında hızlı düşünmek, karar vermek ve fikir üretmek için kullanılabilecek bir tekniktir. Uygulamayı bir lider yönetir. Katılanlara problem duyurulur. Kısa süre içinde görüşlerini belirtmeleri istenir. Herkesten görüş alınır. Görüşler bir sekreter ya da eğitici tarafından not alınabilir ya da tahtaya yazılabilir. Belirtilen sürede görüşünü belirtmeyen kişi atlanır. Kaydedilen görüşler daha sonra tartışmaya açılır ve anafikre ulaşılmaya çalışır.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ZIT PANEL TEKNİĞİ

Genellikle daha önce öğrenilmiş konuların tekrarında uygulanır. Önce bir lider/yönetici seçilir. Sonra grup/sınıf ikiye bölünür. Bu gruplardan biri soru, diğeri cevap grubudur. Bunun belirlenmesinde isteğe bağlılık ya da kura çekme yöntemi uygulanabilir. Tartışılacak konu sınıfa duyurulur. Soru grubu soracağı soruları, cevap grubu da muhtemel/sorulabileceğini düşündüğü soruların cevaplarını hazırlar. Bu çalışma için sınıf içinde gruplara 10-15 dk. bir süre verilir. Süre tamamlanınca, soru grubu hazırladığı soruları sorar, cevap grubu da bunları cevaplar.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

SEMPOZYUM TEKNİĞİ

Genellikle 3-5 konuşmacının daha çok bilimsel bir konuyu izleyenlere sunmaları ve sonuçta da konunun soru cevaplarla büyük grup tartışması biçiminde ele alındığı bir tekniktir. Her bir konuşmacı 10-20 dk. içinde sunusunu yapar. Sunuların tamamlamasından sonra başkanın yönetiminde izleyicilerin soruları alınır. Başkanın özet konuşması yapmasıyla oturum bitirilir.

Daha çok bilimsel toplantılarda kullanılan bir tekniktir. Sınıf ortamında da öğretmenler tarafından bir öğretim tekniği olarak kullanılabilir. Bunun için ön bir planlama ve hazırlık yapılması gereklidir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ÇEMBER TEKNİĞİ

Genellikle 10-15 öğrencinin katıldığı, çember şeklinde oturarak lider yönetiminde kendilerine sorulan soruları cevapladıkları bir tartışma tekniğidir. Öncelikle bir lider ve sorulara verilecek cevapları not alacak bir sekreter belirlenmesi gereklidir. Tartışmaya katılacak 10-15 öğrenci çember biçiminde oturur. Lider, tartışma konusu ile ilgili açış konuşmasını yaptıktan sonra, katılanlara sıra ile sorularını yöneltir. Her bir konuşmacıya 1-2 dakikalık konuşma süresi verir. Konuşmalar sırasında hatalı cevaplar olursa liderin düzeltmesinde yarar vardır.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ALTI ŞAPKALI DÜŞÜNME TEKNİĞİ

Bu teknikte öğrencilere yeni fikir üretmenin yolları öğretilmeye çalışılmakta, öğrencilerden düşüncelerini kullanılan şapkaların gerektirdiği biçimde ortaya koymaları ve mevcut problemin çözümü konusunda görüşler üretmeleri istenilmektedir. Teknik, altı farklı renkte şapka ve bunlara yüklenen anlama göre görüş oluşturma esasına dayanmaktadır. Aynı renk şapkayı birden fazla kişinin giymesi de mümkündür. Söz konusu şapkalar ve özellikleri şunlardır

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ALTI ŞAPKALI DÜŞÜNME TEKNİĞİ

Beyaz Şapka: Konu ile ilgili net, sayısal ve araştırmalara dayalı bilgileri esas alarak görüşleri benimser.

Kırmızı Şapka: Olaylara duygusal açıdan bakmayı gerektirir.

Siyah Şapka: Olaylara eleştirel, karamsar/kötümser bir bakış açısı getirir.

Sarı Şapka: Olayların olumlu yönleri iyimser bir bakış açısıyla ortaya konulur.

Yeşil Şapka: Olaylara orijinal, yenilikçi ve farklı bir bakış açısıyla yaklaşır.

Mavi Şapka: Olayları tüm yönleriyle analiz eden ve sonuç çıkaran bir yaklaşımı gerektirir. Düşünceler sistemleştirilir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

SORU CEVAP YÖNTEMİ

Öğrenme – öğretme ortamında soru-cevap, bireyin derse aktif olarak katılımının rahatlıkla sağlanabildiği yöntemlerden biridir. Sorunun kullanılmadığı bir eğitim ortamı düşünülemez.

Farklı sorular bireylerde farklı davranışların ortaya çıkmasına neden olur. eğitimciler günde ortalama 400 soru sormaktadır. Bu soruların yaklaşık % 80'lik kısmı ise mevcut bilgilerin tekrarı nitelikli, başka bir deyişle ezberlenmiş bilgilerin tekrarını gerektiren sorulardır.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

SORU CEVAP YÖNTEMİ

1. Nitelikleri Açısından Sorular

1a. Amaçların Düzeyine Göre Sorular

Sorulan tüm sorular bireyin bir davranışına dönüktür. Bu davranışlar bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışlardır.

1b. Cevaplama Şekline Göre Sorular

Sorular beklenen cevap açısından açık ve kapalı uçlu sorular olarak sınıflandırılabilir

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

SORU CEVAP YÖNTEMİ

1. Nitelikleri Açısından Sorular

1c: Öğretim Yöntemlerine Göre Sorular

Önderlik edici soru: Neden, niçin soruları

Takip eden soru: Belirli bir anafikir sonrası soru sorma

Plansız Soru: Amaç doğru cevap almak değil, dikkati toplamak

Cevap Beklenmeyen Soru: Kendi kendine soru sormasını sağlama

1d: Yöneltilme Biçimine Göre Sorular

Bütün Gruba Yöneltilen Soru: Sınıfın tümüne yöneltilir

Kişiye Yöneltilen Soru: Belirli bir kişiye yöneltilir

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

SORU CEVAP YÖNTEMİ

1. Nitelikleri Açısından Sorular

1e: Yönelten Kişiyeye Göre Sorular

Eğiticinin bireye yönelttiği sorular

Öğrenenin diğer öğrenene yönelttiği sorular

Öğrenenin eğiticiye yönelttiği sorular

2. Zamanlama Açısından Sorular

2a. Giriş testi soruları: Hazırbulunuşluk düzeyi

2b. Derse hazırlık soruları: Hazırlıklı olmayı sağlama

2c. Ders içi soruları: Dersin gelişimi sırasında

2d. Değerlendirme soruları: Neler öğrenildi?

2e. Geri Bildirim soruları: Belirlenen eksikleri giderme

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

SORU CEVAP YÖNTEMİ

Soru Cevap Yönteminin Yararları

- bireyin derse aktif katılımını sağlar.
- bireyi düşünmeye yöneltir, ilgisini canlı tutar.
- birey ve eğiticiye geri bildirim sağlar.
- bireylerin tutumlarının ortaya çıkmasını sağlar.
- Yapılan eğitimin değerlendirilmesini sağlar.
- eğitici-birey iletişimini geliştirir.
- bireylerin düşüncelerini ifade edebilme yetenekleri ve sosyal özellikleri gelişir.
- Yeni fikirler oluşturmaya rehberlik eder.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

SORU CEVAP YÖNTEMİ

Soru Cevap Yönteminin Sınırlılıkları/Dezavantajları

- Çoğunlukla eğiticinin soru sorması
- Eğiticinin sorduğu sorular telkin edici olabilir.
- Sürekli soru-cevap ortamının oluşturulması bireyleri sıkabilir.
- Ek zaman gerektirir.
- Hatalı cevaplar olduğunda zaman kaybına neden olabilir
- Sürekli tam ve doğru cevap verememe, bireylerin kendilerine güvenini azaltabilir.
- Diğer yöntemlerle desteklenmez ise konunun anlaşılma gücü olabilir

➔ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

SORU CEVAP YÖNTEMİ

Soru Cevabı Etkili Kullanmak İçin Yapılması Gerekenler

- Sorular açık, anlaşılır olmasına ancak çok kapsamlı olmamalı
- Bireyi düşünmeye yöneltici sorular sormaya çalışınız.
- bireylerin düzeylerine uygun sorular sorunuz.
- Sorulan soruya birey her zaman doğru cevap veremeyebilir. Bunu olgunlukla karşılayınız.
- bireyi soru sormaya ve cevap vermeye teşvik ediniz.
- Demokrat eğitici özelliklerini taşımaya gayret ediniz.
- bireylerin sordukları soruların cevaplarını mümkün olduğunca ipuçları ile kendilerine buldurmaya çalışınız.
- bireyin sorusu konu ile ilgili çok fazla ilgili değilse, bu tür soruları mümkün olduğunca zaman kalırsa ders sonunda cevaplayabileceğinizi belirtiniz.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

PROBLEM ÇÖZME YÖNTEMİ

Problem, önceden öğrenilmiş teorem ya da kurallar yardımıyla çözümü istenen bir soru olarak tanımlanabilir. Problem çözmek için "tek bir yol değil", "en iyi bir yol" vardır. Problem çözme, amaca ulaşabilmek için alternatifler arasından en uygununu belirlemektir.

Eğitim-öğretim sürecinde problem çözme yöntemini kullanmanın temel amacı, bireylerin karar verme yeteneklerini geliştirmektir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

PROBLEM ÇÖZME YÖNTEMİ

Problem Çözmenin Aşamaları

- Problemin farkında olma, hissetme, anlama:
- Problemi tanımlama ve sınırlandırma:
- Problemle ilgili veri toplama:
- Olası çözüm yolları önermek, denence, hipotez kurmak
- Denenceleri test etme:
- Sonuca ulaşma ve değerlendirme yapma

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

PROBLEM ÇÖZME YÖNTEMİ

Problem Çözmenin Yararları

- Öğrencilere çok yönlü düşünme alışkanlığı kazandırır.
- Öğrencilerin sorumluluk alma bilinçlerini geliştirir.
- Uygulamada öğrencinin aktif olması sağlanır.
- Öğrenmeye karşı ilgi düzeyini artırır.
- Farklı kaynaklara ulaşmayı sağladığı için araştırma yeteneğini geliştirir.
- Öğrencilere özgüven kazandırdığı için problemleri çözmeye karşı cesaretli ve istekli olmalarını sağlar.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

PROBLEM ÇÖZME YÖNTEMİ

Problem Çözmenin Dezavantajları

- Özellikle öğretmen merkezli yöntemlere göre daha fazla zaman gerektirir.
- Problem çözmenin aşamaları iyi bilinmez ise çözüm bulma güçleşebilir.
- Problemin çözümü özellikle araç-gereç gerekli olduğunda pahalı olabilir.
- Gerekli bilgiyi toplamak güç olabilir.
- Öğretmenin rehberlik açısından iyi özellikler taşıyamaması, problemin çözümünü güçleştirebilir.
- Grup dinamiğinin/uyumunun iyi olmadığı durumlarda probleme çözüm bulmak güçleşebilir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

GÖSTERİP YAPTIRMA YÖNTEMİ

Gösteri belli olgu ya da olaylara ilişkin ilkeleri açıklamak, bir işlemin uygulanmasını, bir araç-gerecin çalıştırılmasını incelikle gösterip açıklamak, sonra da öğrencilere alıştırmaya ve uygulama yaptırarak öğretmeye çalışmaktır. Böylelikle öğrenci işin/uygulamanın yapılış sürecini, tekniğini gözlemler, bir başka deyişle öğrenci kendine gösterilen becerinin nasıl yapılacağını basamaklar halinde görür ve öğrenir.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

GÖSTERİP YAPTIRMA YÖNTEMİ

Etkili Kullanmak İçin temel İlkeler

- Gösteri öncesinde iyi bir plan hazırlayınız.
- Gösteri boyunca öğrencilerin rahat olmalarını sağlamalısınız.
- Gösteriyi herkesin görmesini, söylenenleri duymasını sağlayınız.
- Bazı gösterileri tüm öğrencilerin aynı anda izlemeleri zor olabilir
- Gösteriye öğrencinin daha önce bildiği ve yaptıkları ile bağlantısını/ilgisini belirterek başlayınız.
- Gösteri sırasında anlatım ve soru cevap yöntemini de kullanınız
- Öğrencinin kendi kendine öğrenebileceği/yapabileceği becerileri öğrencinin kendi başına yapması daha yararlı olur.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ÖRNEK OLAY YÖNTEMİ

Örnek olay yöntemi olmuş ya da olması muhtemel bir olayın bireylere sunulması ve sonrasında örnek olay içindeki problem çerçevesinde sorulan sorularla tartışma ortamı oluşturulması esasına dayalı bir yöntemdir. Örnek olay yazılı metin biçiminde olabildiği gibi, senaryo biçimindeki filmler, gazetelerden, anılardan, çeşitli kitaplardan alınmış parçalar da olabilir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ÖRNEK OLAY YÖNTEMİ

Etkili Biçimde Kullanmak İçin Temel İlkeler

- bireylerin ilgisini çekecek bir örnek olay belirleyiniz.
- Dersin konusu ile ilgili olmasında yarar vardır.
- Olayı siz yazarsanız, dikkat çekici bir anlatım tarzı benimseyiniz.
- Olayın tartışılacağı soruları dikkatlice seçiniz.
- Olayı mümkünse soruları ile birlikte önceden bireylere veriniz.
- Tartışmayı dikkatlice yönetiniz.
- Tartışmada büyük grup tartışması tekniği, ya da küçük grup tartışması tekniklerinden grup 44, grup 66 yı da kullanabilirsiniz. Ama bunları önceden planlayınız.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

GEZİ GÖZLEM YÖNTEMİ

Eğitim – öğretim faaliyetlerinin bir parçası olarak amaçlı, planlı bir biçimde okul dışı bir ortama gidilerek gözlemlerde bulunulması gezi, gözlem yöntemi olarak tanımlanabilir.

Duyu organlarının öğrenmedeki etkilik derecesi aynı değildir.

Buna göre bireyler;

- gördüklerinin % 83'ünü,
- duyduklarının % 11'ini,
- kokladıklarının % 3,5'ini,
- dokunduklarının % 1,5 ini ve
- tattıklarının % 1'ini öğrenmektedirler.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

GEZİ GÖZLEM YÖNTEMİ

Zaman sabit tutularak yapılan araştırmada da insanlar;

- okuduklarının % 10'unu,
- işittiklerinin % 20'sini,
- gördüklerinin % 30'unu,
- hem gördükleri, hem duyduklarının % 50'sini,
- söylediklerinin % 70'ini,
- yapıp söylediklerinin % 90'ını hatırlayabilmektedirler.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

GEZİ GÖZLEM YÖNTEMİ

Yararlı Yönleri

- Öğrencilerin ilgisini çeker, onları öğrenmeye motive eder.
- Olayları / işlemleri gerçek ortamında görmek mümkündür.
- Uygulama sayesinde okulun çevre ile işbirliğinde olumlu bir gelişme olur.
- Farklı öğretim ortamlarının kullanılmasını sağlar.
- Öğrencinin çevrelerini daha iyi tanımalarını sağlar.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

GEZİ GÖZLEM YÖNTEMİ

Dezavantajları/sınırlılıkları

- Gezinin her aşaması çok iyi bir planlanmalıdır.
- Özellikle planlayıcılar açısından, fazla sorumluluk alınmasını gerektirir.
- Grubun kalabalık olması ve gezi yerinin uzaklığı çeşitli açılardan sorunlar çıkarabilir.
- Gezi sırasında disiplin sorunları yaşanabilir.
- Ekonomik açıdan pahalı bir yöntemdir.
- Gezinin süresince okulda yapılan faaliyetlerden uzak kalınabilir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

GEZİ GÖZLEM YÖNTEMİ

Etkili Kullanmak İçin Yapılması Gerekenler

- Bir taslak plan hazırlayınız.
- Yetkililer ile ön görüşmeleri yapınız.
- Planınızı geliştiriniz.
- Gidilecek yerdeki konaklama, gezi bölgeleri, gidiş ve dönüş hatları vb. konularda ayrıntılı çalışma yapınız.
- Gezi sırasında dikkat edilmesi gerekenleri, gezinin amaçlarını ve gözlem sırasında, özellikle izlemeleri gerekenleri açıklayınız.
- Geziden sonrası konu ile ilgili bir tartışma ortamı oluşturunuz.
- Gezi düzenlenen yere bir teşekkür yazısı yazınız.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ROL OYNAMA YÖNTEMİ

Rol oynama öğrencinin başka bir kişilik içinde, kendi duygu ve düşüncelerini de kullanarak rol yapmasıdır. Bir başka deyişle, gerçek yaşamdaki bir durumun, gruplar halinde ya da bireysel roller alarak canlandırıldığı, daha esnek bir benzetim uygulamasıdır. Rol alanlar kendi öz yaratıcı yeteneklerini kullanarak rollerinin gereği olan davranışları sergiler.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ROL OYNAMA YÖNTEMİ

Yöntemin Uygulanış Aşamaları

Hazırlık: Bu aşamada rol alacaklar ön bir hazırlık yaparlar.

Rolü Sergileme: Bu aşamada, belirlenen roller sergilenir.

Süreci İnceleme / değerlendirme: Rollerin sunuluşu ve sunulan durum üzerinde tartışma yapılır. Bu aşamanın düzenlenmesinin iki amacı vardır:

İzleyicilere ve rol oynayanlara ne hissettikleri ve gördükleri ile ilgili inceleme fırsatı verir.

Sergilenen olayın anafikiri etrafında tartışma sağlanır.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ROL OYNAMA YÖNTEMİ

Yararları:

- Güncel bir sunum canlandırılabilir.
- Sergilenen rollerin özelliklerini farklı bakış açılarıyla değerlendirilir
- Sonuçları keşfetme şansı verir.
- Becerileri deneme / test etme imkanı verir.
- Öğrenciler işbirlikli öğrenme ortamında çalışmaya teşvik eder
- Oynanan roller konusunda eleştirel düşünceleri gelişir.
- Öğrencilerin sorumluluk alma, problem çözme, olayları izleme becerileri gelişir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ROL OYNAMA YÖNTEMİ

Dezavantajları:

- Bazı öğrenciler rol oynamak için aşırı utangaç davranabilirler.
- Bazı öğrenciler rol almaktan korkabilirler.
- Büyük gruplarda uygulamak güçtür.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ROL OYNAMA YÖNTEMİ

Etkili Kullanmak İçin Yapılması Gerekenler:

- Öğretmen rolleri ve olayı / problemi açık biçimde tanımlamalıdır.
- Öğretmen amaçlarla rollerin bağlantısını çok iyi belirlemelidir.
- Rol alacakların iyi hazırlanmaları, iyi sonuç alınmasını sağlar.
- Olayın ana fikri açık, kesin şekilde belli olmalı, önemi vurgulanmalıdır.
- Uygulamalar aşama aşama yerine getirilmelidir.
- Uygulamanın sonucunda mutlaka geri dönüt verilmelidir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

BENZETİM (SİMULASYON) YÖNTEMİ

Benzetim, katılımcıların/öğrencilerin bir olayı – problemi çeşitli yönleriyle tartışmak, bir dokümanı analiz etmek için belirli esaslar etrafında çalıştıkları gerçek bir durumu taklit etmek, benzerini bir model üzerine oluşturmaktır.

Askeri eğitimdeki harp oyunları, pilotların uçak modelleri üzerinde çalışmaları, şoför adaylarının özel pistlerde sürücülük eğitimi yapmaları örnek verilebilir.

Benzetim üç aşamalı olarak uygulanır. Bunlar uyum sağlama/hazırlık, benzetim ve olayı inceleme/gözden geçirme aşamalarıdır.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

BENZETİM (SİMULASYON) YÖNTEMİ

Benzetim yönteminin yararları

- Benzetim, öğrenilmesi amaçlanan beceri ile ilgili uygulama yapma ve deneyim kazanma, şansı sağlar.
- Sergilenen benzetimin amaçlarına ilişkin hızlı bir geri bildirim sağlar.
- Gerçek ve karmaşık olaylar basitleştirilip, daha çok olayın özelliklerine ve karakterlere odaklanabilir.
- Öğrencilerin öğrenme motivasyonunu artırır ve üst düzeyde öğrenme elde edilmesini sağlar.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

BENZETİM (SİMULASYON) YÖNTEMİ

Benzetim yönteminin sakıncaları

- Ortamın yapay olması, bu nedenle gerçek ortamda karşılaşılmayan bazı durumlarla karşılaşılabilmesi mümkündür.
- Öğrencilerin roldeki karakterlerine derin duygusal bağlılıkları da sorun oluşturabilir.
- Öğrencilerin aktif olduğu pek çok yöntemde olduğu gibi düzenleme ve tartışma uygulamalarından dolayı fazla zaman gerektirir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

BENZETİM (SİMULASYON) YÖNTEMİ

Etkili kullanmak için yapılması gerekenler

- Öğrencilerin nitelikleri iyi bilinmelidir.
- Amaca uygun bir olay / problem seçilmelidir.
- Rollere öğrencilerin özelliklerine göre verilmelidir
- Her bir rolün uygulama esasları, sorumlulukları iyi açıklanmalıdır.
- Gerekli olan ortam ve araçlar titizlikle ayarlanmalı / düzenlenmelidir.
- Benzetimin üç temel esası senaryoya bağlılık, dengeli rol dağılımı ve amaca uygun bir senaryo / problem olmalıdır.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

DRAMA YÖNTEMİ

Drama öğrencilerin hangi durumlarda nasıl davranmaları gerektiğini yaşayarak öğrendikleri bir uygulamadır. Doğal drama ve biçimsel drama olarak iki türü vardır.

Doğal dramada oyuncular kendilerini diledikleri gibi ifade ederler. Amaç duygu ve düşüncelerini kendi sözcükleriyle açıklamalarını sağlamaktadır.

Biçimsel drama daha çok yetişkin bireylere yöneliktir. Bunda oyunlar daha ciddi ve planlıdır. Dramanın, biçimsel drama türü olarak kabul edilebilecek bir biçimi de **yaratıcı dramadır**

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

DRAMA YÖNTEMİ

Yaratıcı Drama

Yaratıcı drama, bilişsel, duyuşsal ve devinsel (psiko–motor) becerileri kazandırmada etkili olabilen, önceden hazırlanmış bir metin olmadan rol alanların kendi yaratıcılık özelliklerini kullanarak oluşturdukları rolleri sundukları bir öğretim yöntemidir.

Yaratıcı dramanın belirgin özellikleri hedef/davranışlar, içerik, aşamalar, araç–gereç ve materyaller ve değerlendirme boyutlarıdır.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

DRAMA YÖNTEMİ

Yaratıcı Drama uygulama aşamaları

Aşamalar: Yaratıcı drama uygulaması dört aşamadan oluşur. Bunlar ısınma, oyun, doğaçlama ve oluşum aşamalarıdır.

- a. Isınma:** Bu aşamada öğrencilerin birbiriyle grup oluşturmaya yönelik faaliyetler yer alır.
- b. Oyun:** Özgürce oyun kurma ve oyunları geliştirme aşamasıdır.
- c. Doğaçlama:** Katılımcıların kendilerini özgürce ifade edebildikleri zihinde canlandırdıkları rollerini oynamalarıdır.
- d. Oluşum:** Burada sınıf etkinlikleri bir noktadan başlayarak geliştirilir. Doğaçlamanın devamı olarak ortaya çıkar.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

PROJE YÖNTEMİ

Proje yöntemi bir problemin bireysel ya da grup halinde ele alınarak, özellikle yaşama dönük sonuçlar ya da ürünler ortaya koymayı amaçlayan bir öğretim yöntemidir. Okul ile yaşam arasında bağ kurabilme açısından yararlı bir yöntemdir.

Öğretmen destekleyici ve yönlendirici bir konumdadır

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

PROJE YÖNTEMİ

4 aşamadan oluşur.

Projenin seçimi: Öğretmenin rehberliğinde dersin amaçlarıyla uyumlu, öğrencilerin de ilgi duyacakları projeler belirlenir.

Proje hazırlıkları: Seçilen projenin planlama aşamasıdır.

Projenin gerçekleştirilmesi: Yapılan planlama çerçevesinde proje ile ilgili her türlü çalışmanın yerine getirildiği aşamadır.

Projenin değerlendirilmesi: Elde edilen sonuçlar değerlendirilir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

PROJE YÖNTEMİ

Proje yöntemi bir problemin bireysel ya da grup halinde ele alınarak, özellikle yaşama dönük sonuçlar ya da ürünler ortaya koymayı amaçlayan bir öğretim yöntemidir. Okul ile yaşam arasında bağ kurabilme açısından yararlı bir yöntemdir.

Öğretmen destekleyici ve yönlendirici bir konumdadır

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

PROJE YÖNTEMİ

Yöntemin avantaj ve dezavantajları

Proje yönteminin **avantajları** problem çözmeyi kolaylaştırması, öğrencileri birlikte çalışmaya alıştırmaması, yaratıcılığı özendirilmesi, zaman yönetimi becerisini geliştirmesi olarak özetlenebilir.

Dezavantajları ise, uygulamanın öğretmenin kontrolünden çıkabileceği, ekonomik olmaması, yönetme ve yürütme güçlükleri olarak özetlenebilir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

MİKRO ÖĞRETİM YÖNTEMİ

Mikro öğretim, özellikle öğretmenlerin hizmet öncesi eğitiminde kullanılan ve onları başlıca öğretmenlik davranışları açısından sistemli bir şekilde deneme yaparak yetiştirmeyi amaçlayan bir öğretim yöntemi” olarak tanımlanabilir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

MİKRO ÖĞRETİM YÖNTEMİ

Buna göre beceriler tüm sınıfa değil, 5 – 10 öğrenciye sunulur. O anda diğer öğrenciler izleyici ve değerlendirici bir rol alırlar. Denenecek başlıca beceriler derse giriş yapma, bir kavram ya da ilkeyi öğretme, öğretim ortamında soru sorma, ders araç gereci kullanma, dersin özetlenmesi ve bitirilmesi aşamalarıdır.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

MİKRO ÖĞRETİM YÖNTEMİ

Yararları

- Karmaşık beceriler küçük parçalar halinde öğrenilebilir.
- Eleştirel düşünmeyi ve demokratik tutumları geliştirir.
- Video ile kayıt yapılan gösteri, tekrar izlenerek eleştiriler yapılabilir.
- Sergilenen beceri hakkında farklı eleştiriler yapma imkanı sağlar.
- Kendi sunusunu izleyen öğretmen adayına kuvvetli ve zayıf yönlerini görme şansı verir.
- Alınan eleştiriler doğrultusunda beceri yeniden denenebilir
- Adayların kendilerine güvenmelerini sağlar.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

MİKRO ÖĞRETİM YÖNTEMİ

Dezavantajları

- Denenen becerilerin yapay bir ortamda sunulması, gerçek bazı sorunların yaşanmasını güçleştirir.
- Bu yapay ortamlar için gerçek öğrenciler bulmak güçtür.
- Gerekli fiziksel ortamın hazırlanması ve araç – gereç sağlamak güç olabilir.
- Özellikle elektronik araçları (kamera vb.) kullanma güçlükleri yaşanabilir.
- Öğretim elemanına özellikle zaman açısından ek bir yük getirir.
- Daha fazla zaman gerektirir.
- Kameraya alındığını bilen öğretmen adayı heyecanlanabilir

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

KAVRAM HARİTALARI YÖNTEMİ

Kavram, olayları, eşyaları, insanları ve düşünceleri benzer özelliklerine göre gruplandırma sonucunda, bu gruplara verilen addır. Yapılan bu gruplama sonucunda birbirinden ayrılan düşünce birimleri sözcük ya da sözcükler olarak zihnimizde yer alır. Bu düşünceyi ifade etmekte kullandığımız sözcükler kavramlardır

➔ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

KAVRAM HARİTALARI YÖNTEMİ

Anlam çözümlene tabloları (AÇT):

Öğrencilerin katılımıyla iki boyutlu bir tablo olarak hazırlanabilir. Bir boyutta varlıklar-kavramlar, diğer boyutta özellikler yer alır.

Tablo 4: Madde ve Maddelerin Özellikleri (AÇT)

Maddeler	Özellikler							
	Katı	Sıvı	Gaz	İletken	Suda çözünür	Karışım	Element	Bileşik
Taş	X							X
Hava			X		X	X		
Su		X						X
Tahta	X							X
Tuz	X				X			X
Demir	X			X			X	

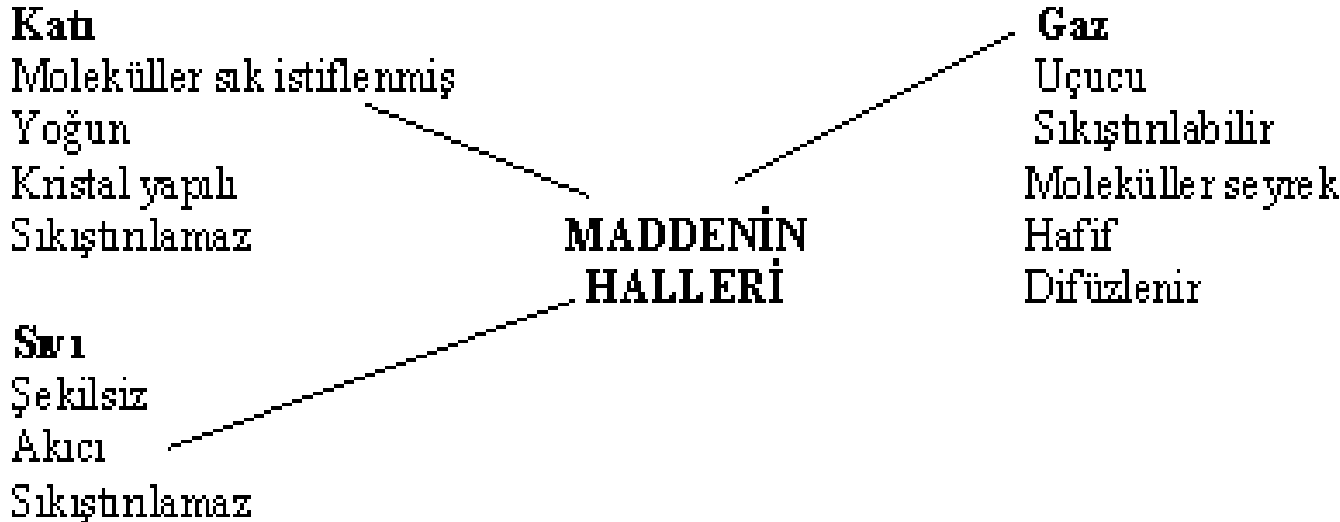
➔ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

KAVRAM HARİTALARI YÖNTEMİ

Kavram ağları (KA):

Öğrencilerin izlenimlerini, düşüncelerini yazılı öğretim araçlarındaki (ders kitabı, ansiklopedi vb.) kavram ve ilkelerle uyumlu bir biçimde sergileyen bir grafiktir.

Tablo 5: Kavram Ağı(KA)

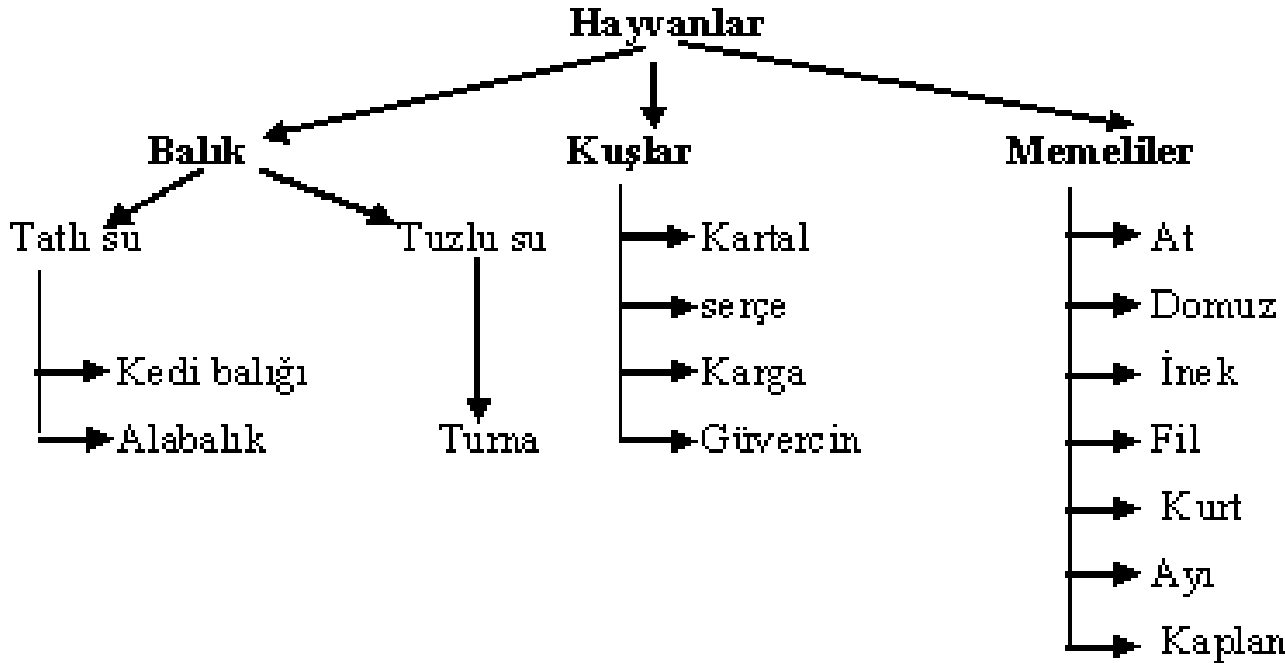

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

KAVRAM HARİTALARI YÖNTEMİ

Kavram haritaları (KH):

Kavram haritaları, bilgi ve kavramlar arasındaki hiyerarşik ilişkiyi genelden özele doğru ele alıp, görsel hale getirerek somut veriler sunmayı amaçlar.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ETKİLEŞİMLİ KÜÇÜK GRUP ÇALIŞMASI YÖNTEMİ

Taşpınar tarafından 2002 yılında geliştirilmiş ve deneysel bir araştırmada uygulanmıştır. Bu araştırmada, yöntemin özellikle öğrencilerin demokratik tutumlarına ve sınıf içinde kendilerini ifade etmelerine olumlu katkılar sağladığı belirlenmiştir.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ETKİLEŞİMLİ KÜÇÜK GRUP ÇALIŞMASI YÖNTEMİ

EKGÇ'nin sınıf içinde uygulanışı

Yöntemin tanıtımı: Sınıfta öncelikle EKGÇ'nin uygulama esasları öğrencilere açıklanır ve bu konuda kendilerine bir doküman verilir.

Grup Oluşturma: Öğrenciler 3'er kişilik gruplara ayrılırlar. Bu oluşum öğrencilerin isteklerine bırakılır.

Gruplara Görev Dağılımı: Grupların sorumlu oldukları konular kura ile belirlenir.

Sınıf İçi Uygulama Biçimi: Her grup kendi konusunu işleyeceği hafta yapılacak olan etkinlikleri yürütmekle sorumlu tutulur.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ETKİLEŞİMLİ KÜÇÜK GRUP ÇALIŞMASI YÖNTEMİ

EKGÇ'nin sınıf içinde uygulanışı

Derslik dışı çalışma biçimi: Uygulama gereği sınıf içi uygulamaları yürütecek grup yapacağı ve sınıf içinde yaptıracığı çalışmalarla ilgili olarak hazırlık yapar. Bu konuda öğretim elemanı gerekli rehberliği yapar.

Değerlendirme esasları: İlgili haftada sunu yapmakla ve derslik içi etkinlikleri yürütmekle sorumlu grubun çalışmalarında gerek bireysel, gerekse grup adına değerlendirmeler yapılır. Bu boyutlarda her grup kendini değerlendirdiği gibi, sınıf içi uygulama grupları da yönetici grubu değerlendirebilir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

TERS YÜZ ÖĞRENME (FLIPPED LEARNING – FLIPPED CLASSROOM)

Jonathan Bergmann ve Aaron Sams tarafından kimya dersinin daha etkili hale getirmek için öğrencilere dersleri önceden videoya kaydederek göndermesi ile ortaya çıkmıştır.

Ters yüz öğrenme (TYÖ) Türkçe 'ye evde ders, okulda ödev modeli, dönüştürülmüş sınıf, çevrilmiş öğrenme modeli, teknoloji destekli esnek öğrenme modeli ve son olarak ters yüz öğrenme modeli olarak çeşitli kavramlarda adlandırılmaya çalışılmıştır.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

TERS YÜZ ÖĞRENME (FLIPPED LEARNING – FLIPPED CLASSROOM)

Grup ile öğrenmeden daha çok bireysel öğrenmeyi merkeze alan bir uygulamadır.

TYÖ öğretmenin hazırladığı ders ile ilgili videoların ders dışında öğrenciler tarafından izlenmesi ve öğretmen-öğrenci arasında yüz yüze geçirilecek zamanın daha anlamlı ve zengin öğrenme ortamı oluşturmasını sağlamayı amaçlayan bir yöntemdir. Ders dışında videoları izleyip çeşitli okumalar yaparak sınıfa gelen öğrenciler, sınıfta bireysel ya da grup çalışmaları ile tartışma odaklı çalışmalarda yer alır ve daha etkili öğrenme elde ederler.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

HARMANLANMIŞ ÖĞRENME (BLENDED LEARNING)

Pandemi dönemi ile önemi daha da iyi anlaşılan harmanlanmış öğrenme, Web destekli öğrenme ile yüz-yüze öğrenmenin birlikte kullanılmasını esas alan bir öğrenme - öğretme süreci tasarımıdır.

Bunlardan hangisinde daha iyi bir alt yapı varsa ona ağırlık verilerek harmanlama yapılabilir. Bu nedenle farklı modeller geliştirilebilir.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

HARMANLANMIŞ ÖĞRENME (BLENDED LEARNING)

Harmanlanmış öğrenmede;

- Canlı ders kayıtları
- Eş zamanlı ders
- Eş zamanlı (senkron) çevrimiçi biçimler (online e-öğrenme):
- Sanal sınıflar
- Web seminerleri ve radyo veya TV yayını
- Koçluk sistemi
- Anında mesajlaşma
- Web/bilgisayar destekli eğitim modülleri
- Değerlendirme/test ve anketler **yer alabilir.**

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ

İSTASYON TEKNİĞİ

Kavram itibariyle öğrencilerin sınıf içinde bir konunun ya da bir çalışmanın çeşitli boyutlarını belirli bir süre çalışıp daha sonra görevlerini değiştirmeleri, böylece her öğrencinin her görevi yerine belirli ölçüde yerine getirdiği bir uygulamadır.

Öğrencilerin aktif olduğu bir tekniktir. Öğrencilerde öğrenmeye karşı merak uyandırır.

Sınıfta kabul edilebilir bir gürültü göze alınmaz ise öğretmenle öğrenciler arasında sorunlar yaşanabilir.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ

İSTASYON TEKNİĞİ

İstasyon tekniğinin etkin kullanımı belli bir süreci gerektirir.

Çalışmanın işlem süreci şu biçimde organize edilir.

- ❖ Çalışılacak konu ana basamaklara bölünür.
- ❖ Öğrenciler 4 gruba ayrılırlar. Ancak dikkat edilmesi gereken grup üyelerinin rastgele seçilmiş, heterojen bir dağılıma sahip olmaları ve üye sayısının tek sayı olacak biçimde, en fazla 5 ya da 7 kişi olmasıdır.
- ❖ Daha sonra gruplar yer değiştirirler, ve grupların kaldığı yerden çalışmaları sürdürürler.
- ❖ Grup şefi sunu yapar.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ

GÖRÜŞ GELİŞTİRME TEKNİĞİ

Bu teknik öğrencilerin mevcut düşüncelerini geliştirmeyi, değiştirmeyi ya da yeni bir düşünce oluşturmalarını sağlayan etkili bir tekniktir. Çeşitli boyutlarda görüşlerin ortaya konulabileceği tartışma konusu ve buna bağlı sorular oluşturulur. Öğrenciler görüş geliştirilecek konu etrafında etraflıca düşünürler ve düşüncelerini “fikrim yok”, “kararsızım”, “katılmıyorum” ve “katılıyorum” gibi ifadelerle açıklarlar ve farklı bakış açılarını kendi düşünceleri ile karşılaştırma fırsatı bulurlar.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ

KONUŞMA HALKASI TEKNİĞİ

Konuşma halkası tekniği öğrencilere sunulan bir olay, durum, öykünün okunması ya da bir durumun canlandırılması, görüntüsünün izlenmesi sonrasında olay içinde geçen kişinin yerine kendilerini koyup düşüncelerini sırayla konuşarak ortaya koymaları biçiminde uygulanan bir tekniktir. Öğrencilerin empati yeteneklerinin gelişmesine katkı sağlayan bu teknikte, katılımcılar birbirlerinin yüzünü göreceği biçimde oturur ve sırayla “sizce ne hissetmiştir? Ne düşünmüştür? Siz olsaydınız ne yapardınız?” gibi sorulara cevaplar vererek düşüncelerini özgürce ifade ederler

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ

AKVARYUM TEKNİĞİ

Akvaryum tekniği tartişma konusu olabilecek, özellikle üzerinde anlaşma sağlanamayan konuların ele alınmasında etkili bir tekniktir. Sınıf ortamında uygulanabilmesi için bir çember çizilir. Öğrenciler çember biçiminde ayakta durur ya da oturur. Çemberin ortasına bir sandalye konulur. Konu duyurulduktan sonra görüş belirtmek isteyen öğrenci sandalyeye oturur, düşüncesini söyler ve diğer görüşünü açıklamak isteyen öğrenciye yerini bırakır. Çember dışındaki diğer öğrenciler gözlemde bulunur, not tutar ve zaman zaman dönüt verirler. Tartışma sonucunda bir özet yapılmalıdır.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ

KARTOPU TEKNİĞİ

Kartopu tekniği öğrencilerin kendi görüşlerini diğer öğrencilerle tartışabildikleri ve görüşlerini kıyaslayabildikleri etkili bir tekniktir. Önce öğrenci tartışma konusu hakkında kendisi düşünür bir görüş oluşturur. Bu düşüncesini bir başka öğrenciyle tartışır. Oluşan iki kişilik gruplar birleşip dörderli tartışma grupları oluşturur, konuyu ele almaya devam ederler. Bu gruplar da diğer dörderli gruplarla birleşip sekizerli tartışma kümelerini oluşturduktan sonra, oluşan görüşlerin bireysel ya da grup adına sözcü sunusuyla tüm sınıfa sunum yapılarak uygulama tamamlanır.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ

ALTI AYAKKABILI UYGULAMA TEKNİĞİ

Edward De Bono tarafından geliştirilmiştir. Ona göre altı şapkalı düşünme tekniği düşünme biçimlerini, altı ayakkabılı uygulama tekniği ise düşüncelerin uygulamaya dönüşmesini sağlayıcı tekniklerdir. Buna göre bu teknikte farklı durumlarda farklı davranış biçimlerini temsil eden altı farklı renkte altı çift ayakkabı vardır. Amaç davranışları gruplandırmaktan öte, hangi durumlarda ne tür davranışlar ortaya konulabileceğine ilişkin davranış geliştirebilmektir.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ

ALTI AYAKKABILI UYGULAMA TEKNİĞİ

Lacivert resmi ayakkabı: Resmi, rutin her durumda aynı şeylerin yapılacağını belirten bir uygulamadır.

Gri spor ayakkabısı: Gri renk açık olmayan durum, karmaşıklık anlamına gelir. Konu ile ilgili rahat bir durumda, acele etmeden, dikkat çekmeden konu ile ilgili araştırma yapmayı ve veri toplamayı esas alan uygulamadır.

Turuncu lastik çizme: Tehlikeyi görme ve onu ortadan kaldırmayı esas alan uygulamayı temsil eder.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ

ALTI AYAKKABILI UYGULAMA TEKNİĞİ

Pembe ev terliği: Pembe renk duygusallığı, insancıl yaklaşımı empatiyi, sevgiyi, ev terliği ise sıcaklığı yakınlığı, ilgiyi, duyarlı olmayı temsil etmektedir.

Kahverengi yürüyüş ayakkabısı: Yürüyüş ayakkabısı, rahatlığı, pratikliği, esnekliği, kahverengi ise sağlam zemini ifade eder.

Mor binici çizmesi: Binicilik yetkiyi, üstünlüğü, mor ise yine otoriteyi, liderliği temsil etmektedir.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ

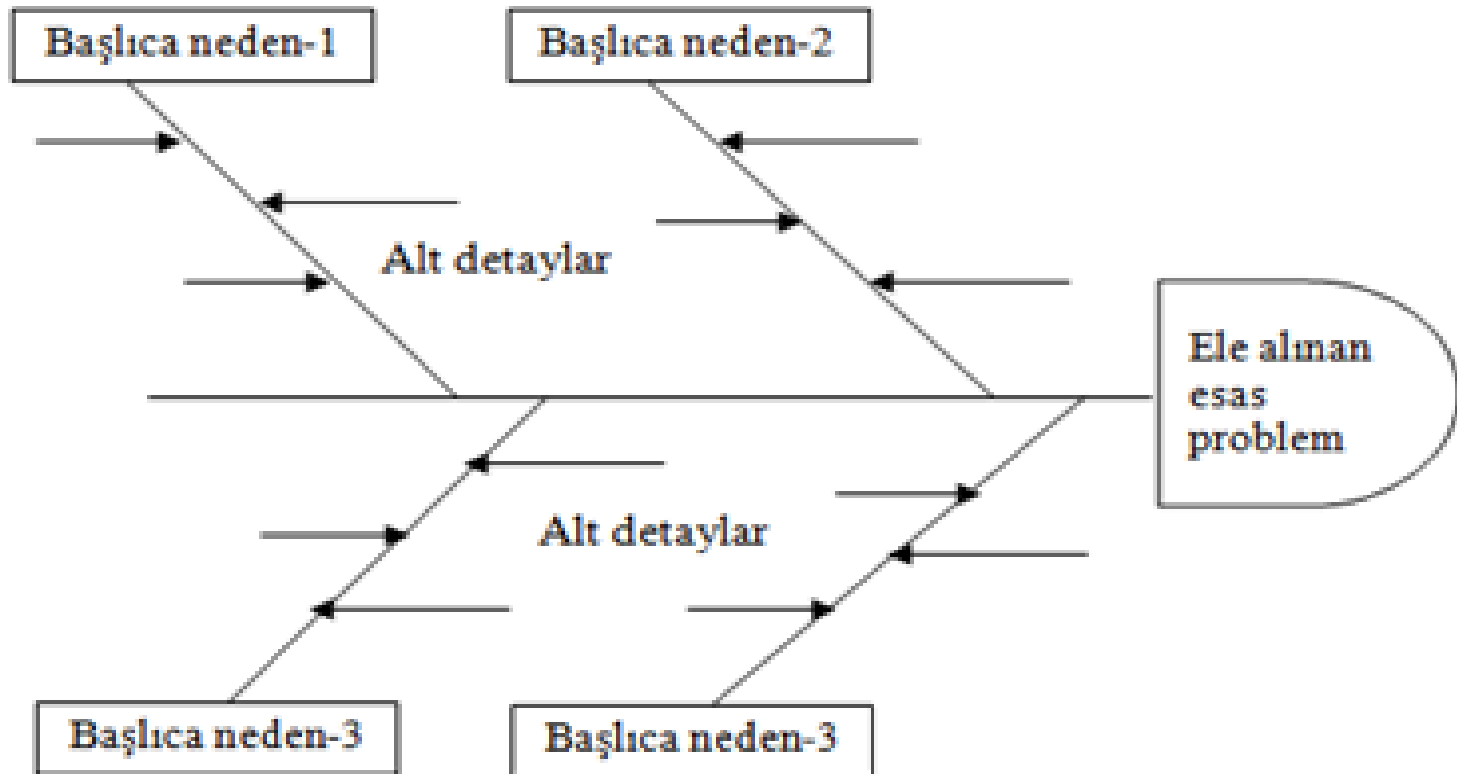
BALIK KILÇIĞI TEKNİĞİ

Balık kılçığı tekniği bir problem çözme uygulaması olup, 1943 yılında Tokyo Üniversitesi'nde Dr. Kaoru Ishikawa tarafından geliştirilmiştir. Bu nedenle ele alınan problemi çözmek için problem çözmenin sistematik aşamalarının bilinmesi ve uygulanması gereklidir. Bir problemin çözümlenmesi için sorunu oluşturan temel ve yan nedenlerin analiz edilmesini esas alan bu teknik balık kılçığına benzeyen bir diyagram çizilmesini içerir

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ

BALIK KILÇIĞI TEKNİĞİ

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ

METAFOR TEKNİĞİ

Metafor (analoji) ne olduğu tam bilinmeyen ya da yeni bir öğrenmeyi elde ederken, eldeki bilinen bilgilerden, kavramlardan yararlanıp, bilinmeyenle arada bir bağ oluşturmak, benzetmek ve yeni olanı daha kolay öğrenmeyi sağlamak olarak açıklanabilir. Son yıllarda geniş bir kullanım alanı bulunan ve çağrıştırmacı olarak da ifade edilen metaforlar bilimsel kuram geliştirmede, yönetim bilimlerinde ve eğitimde etkin biçimde kullanılmaktadır.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ

METAFOR TEKNİĞİ

Örnek metaforlar.

Fen Bilgisi dersinde insan vücudunun çalışmasını anlatırken

....

İnsan vücudu bir otomobilin çalışma sistemi gibidir. Kalp otomobilin motoru gibidir, durduğunda motorun çalışmadığı gibi, kalp durursa insan vücudu da bir anlamda durur, çalışmaz. Kalpten vücuda dağılan damarlar otomobilin yakıt sistemi gibidir. Kan motorun çalışmasını sağlayan yakıt gibidir. ....

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ

EĞİTSEL OYUNLAR TEKNİĞİ

Oyun bir eğlence aracı olmakla birlikte eğitim aracı olarak kullanıldığında etkili bir öğrenme ortamı oluşabilmektedir. Bu nedenle eğitsel amaçlı oyunları öğrenilecek içeriği oyunlaştırarak davranış kazandırmayı eğlenerek öğretmeyi amaçlayan oyunlar olarak tanımlamak mümkündür. Daha çok küçük yaşlardaki çocuklara davranış kazandırmada etkili olduğu bilinmekle birlikte, amaca uygun biçimde tasarlanır ve uygulanırsa her yaş grubunda başarılı sonuçlar alınır.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ

KART EŞLEŞTİRME TEKNİĞİ

Sınıfta öğrencilerin aktif katılımı açısından oldukça etkilidir. Uygulama öncesinde hazırlık yapılması gereklidir. Buna nedenle öğretmen iki tür kart grubu hazırlar. Sınıf mevcudunun yarısı kadar hazırlanan birinci kart grubunda, ele alınan konu ile ilgili sorular, şekiller, resimler, açıklamalar, kavramlar vb. bir içerik yer alır. Diğer kart grubunda da ilk kart grubunda yer alan içerikle eşleşecek bir içeriğe yer verilir. Örneğin ilk dizide soruya yer verilmişse, ikinci kart grubunda soruların cevapları yer almalıdır.

→ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ

V DİYAGRAMI TEKNİĞİ

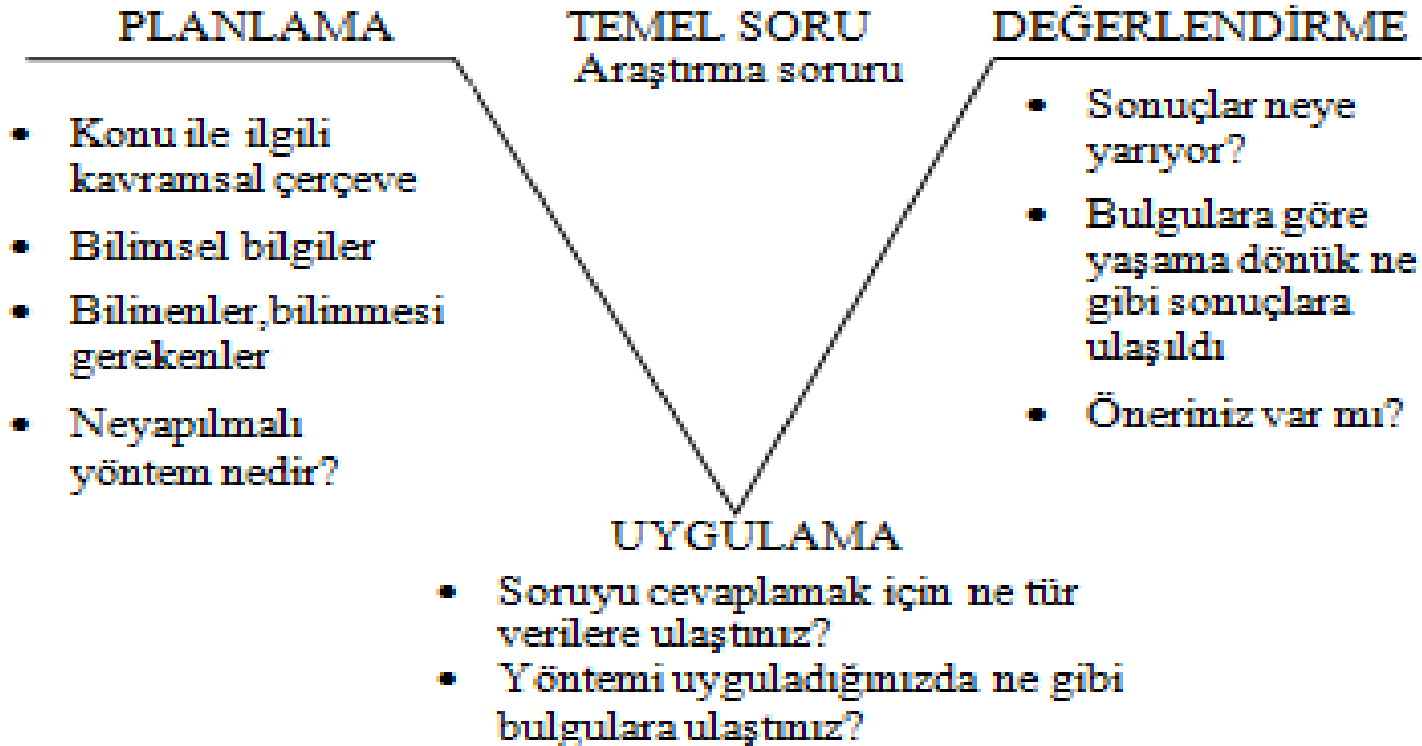
V diyagramı (Vee) öğrenme – öğretme sürecinin her aşamasında kullanılabilen, öğrenci merkezli ve araştırma odaklı bir tekniktir. Tekniğin uygulanması sırasında çalışma V harfine benzeyen bir grafiksel gösterimi gerektirdiği için bu adı almıştır. Öğrenci başarısını ölçme-değerlendirme amaçlı kullanımı yaygın olmakla birlikte, öğretimin sürecinin başında ön öğrenmelerin kontrolü, geçmiş konuların tekrarı, süreç sırasında, derse konu ile hazırlıklı gelen öğrencilerin katılımı ile dersin işlenmesi aşamasında da kullanmak mümkündür.

➔ ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ

V DİYAGRAMI TEKNİĞİ

ÖĞRETİMDE PLANLAMA

ÖĞRETİMDE PLANLAMA

Bir eğiticinin ders ortamında yapacağı tüm etkinlikleri ve olabilecek her şeyi aklında tutması mümkün değildir. Ancak bazı eğiticiler, mesleki tecrübeleri arttıkça planlama konusunda, deneyimlerine güvenerek ders öncesinde bir plan hazırlamaya gerek görmeyebilirler. Bu doğru bir yaklaşım değildir. Belki böyle bir eğiticinin tecrübesine bağlı olarak hazırladığı planın detayı azalabilir. Fakat plansızlık söz konusu olmamalıdır.

ÖĞRETİMDE PLANLAMA

ÜNİTELENDİRİLMİŞ YILLIK PLAN

Ünite, öğrencilere eğitim amaçlarına uygun davranışlar kazandırmak için birbirleriyle içerik ve anlam yakınlığı bulunan konu ve etkinliklerden oluşan bir bütündür. Ünite çalışmalarında birbirleriyle ilgili konular öğrenciye bir bütün olarak sunulmakta ve öğretimin öğrencinin psikolojik özelliği dikkate alınarak yürütülmesine çalışılmaktadır.

ÖĞRETİMDE PLANLAMA

DERS PLANLARI

Plan başlıca dört ana bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerin özellikleri şöyle özetlenebilir.

I.bölüm planın tanıtım bölümüdür. Burada dersin adı, uygulandığı sınıf ya da sınıflar, ünitenin adı, konu ve kaç ders saatlik bir sürede bu konunun tamamlanabileceği belirtilir.

II. bölüm dersin işlenişi ile ilgili olan esasların yer aldığı bölümdür.

III. bölüm genel olarak derse ilişkin **ölçme ve değerlendirme** etkinliklerinin planlandığı yerdir. Bu bölümde öncelikle yapılacak bireysel ve grup değerlendirme çalışmaları tanımlanabilir.

IV. bölüm ise dersin tamamlanmasından sonra doldurulabilecek bir bölümdür. eğitici bu konu da çeşitli notlar alır.

ARAÇ-GEREÇLER VE KULLANIMI

ARAÇ-GEREÇLERİN ÖNEMİ

Konuların daha etkili sunulmasını sağlar.

- Araç – gereç kullanımı dikkatin canlı tutulmasını sağlar.
- Bilgiler daha kalıcı biçimde öğrenilebilir.
- Eğitim – öğretim ortamının yönetimini kolaylaştırır.
- Sürenin ekonomik kullanımı sağlanabilir.
- Güvenli gözlem yapmayı sağlar.
- İçeriğin tutarlı biçimde sunulmasını sağlar.
- Hazırlanan materyaller tekrar kullanılabilir.

ARAÇ-GEREÇLER VE KULLANIMI

ARAÇ-GEREÇLERİN TASARLANMASI

Eğitim – öğretimde kullanılan araç – gereçler her zaman hazır bulunmayabilir. Bu durumda bunları hazırlamak eğitimcilerle düşen bir görev olmaktadır. eğitimcilerin hazırlayacakları araçlar fazla ayrıntıya kaçmamalı, basit, anlaşılır ve kullanışlı olmalıdır. eğitimci bu araçları planlarken:

- Pratiklik,
- bireylere uygunluk ve
- Ders konusuna uygunluk durumlarını düşünmelidir.

→ ARAÇ-GEREÇLER VE KULLANIMI

ARAÇ-GEREÇLERİN TASARLANMASI

Tasarlama İlkeleri

Bütünlük: Bir görsel araçta, tüm öğeler bir bütün olarak görünmelidir. Bunun için oklar, çizgi, şekil, renk, çerçeve gibi öğeler kullanılabilir.

Denge: Görsel bir araçta yer alan öğeler dengeli biçimde dağılmalıdır.

Vurgu: Görsel bir materyalde dikkati çekmesi gereken öğe çizgiler, oklar, farklı renkler vb. uygulamalarla vurgulanmalıdır.

Hizalama: Hizalamaların yatay ve dikey olarak düzenlenmesi insanların dikkatini çeker.

Yakınlık: Materyalde birbiriyle ilişkili öğeler birbirine yakın olarak tasarlanmalıdır.

EĞİTİM-ÖĞRETİMDE DEĞERLENDİRME

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme neden gereklidir?

Değerlendirme, bir ölçme işlemi sonunda elde edilen sonuçların bir ölçütle karşılaştırılması ve buna bağlı olarak bir yargıya ulaşmak olarak tanımlanabilir. Bu yargılar sonucunda varsa eksikliklerin giderilmesi mümkün olabilecektir. Yapılan eğitim – öğretim faaliyetlerinin amaçlarına ulaşma düzeyini ortaya koyabilmek ve bir yargıya varmak ancak değerlendirme ile sağlanabilir.

EĞİTİM-ÖĞRETİMDE DEĞERLENDİRME

DEĞERLENDİRME

1. Ders Değerlendirme

Eğitim – öğretim faaliyetlerinde dersler bireylere davranışların kazandırılmasında önemli bir işleve sahiptir. Bilişsel, devinsel (psiko - motor) ve duyuşsal davranışların yer aldığı derslerde söz konusu davranışların hangi düzeyde kazanılabildiğini ortaya koymak için mutlaka değerlendirme yapılmalıdır. Çünkü bunun sonucunda öncelikle başarı düzeyi açısından bir karar vermek mümkün olabilecektir.

EĞİTİM-ÖĞRETİMDE DEĞERLENDİRME

DEĞERLENDİRME

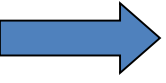
2. Program Değerlendirme

Daha önce belirtildiği gibi değerlendirme bir gözlem veya ölçme sonuçlarını bir ölçüt ile karşılaştırıp bir yargıya varma işlemidir. Program değerlendirme ise bir eğitim programı hakkında çeşitli ölçme araç ve yöntemleri ile bilgi toplamak ve bunları belirlenmiş ölçütlerle karşılaştırıp, program hakkında bir yargıya varmaktır.

→ EĞİTİM-ÖĞRETİMDE DEĞERLENDİRME

DEĞERLENDİRME

- A. Yansıtıcı değerlendirme (diagnostic evaluation):** Programın Hazırlanma aşamasında yapılan değerlendirmedir. Program tasarımı uygulamaya konulmadan önce uzmanların ve deneyimli eğitimcilerin incelemesi sağlanır.
- B. Biçimlendirici değerlendirme (formative evaluation):** Bu değerlendirme uygulanmakta olan programın uygulama sırasında düzeltilip geliştirilmesine imkan verir.
- c. Toplam/düzyer belirleyici değerlendirme (summative evaluation):** Genel olarak programın uygulanmasından sonra yapılır. Programın tüm öğeleri ve bunlarla ilgili tüm faktörlerin bir arada yaptıkları etki ile ortaya çıkan sonucun yani ürünün değerlendirilmesidir.

ÖĞRENCİLERİN ÇALIŞMA ALİŞKANLIKLARINI GELİŞTİRME

Sınıfta aktif katılım

Geleneksel öğretim sisteminde birey sınıfta pasif, izleyici, dinleyici, eğiticinin verdiği bilgileri sorgulamadan kabul eden bir konumdadır. Oysa günümüz eğitim anlayışı bu tür bir birey profili yerine bireyin merkeze alındığı, yani etkinliklerin içinde tam anlamıyla yer alan bir birey profili öngörmektedir.

→ ÖĞRENCİLERİN ÇALIŞMA ALİŞKANLIKLARINI GELİŞTİRME

Aktif birey için etkili iletişim

İletişim bireyler, kümeler ve toplumlar arasında söz, yazı, görüntü, el – kol hareketleri ve simgeler aracılığıyla düşünce, dilek ve duyguların karşılıklı iletilmesini sağlayan bir iletişim sürecidir. Sınıfta eğitici, sosyal ve fiziksel çevresini kasıtlı biçimde etkilemek için iletişim kurar. eğitici, gönderdiği mesaj sonrası ne olmasını beklediğini, neyi başarmak istediğini, sonuçta bireyler ne yapacaklar, ne söyleyecekler? sorularına cevap vermeye çalışmalıdır.

ÖĞRENCİLERİN ÇALIŞMA ALIŞKANLIKLARINI GELİŞTİRME

Sınıfta aktif katılım

Geleneksel öğretim sisteminde öğrenci sınıfta pasif, izleyici, dinleyici, öğretmenin verdiği bilgileri sorgulamadan kabul eden bir konumdadır. Oysa günümüz eğitim anlayışı bu tür bir öğrenci profili yerine öğrencinin merkeze alındığı, yani etkinliklerin içinde tam anlamıyla yer alan bir öğrenci profili öngörmektedir.

➔ ÖĞRENCİLERİN ÇALIŞMA ALIŞKANLIKLARINI GELİŞTİRME

Aktif öğrenci için etkili iletişim

İletişim bireyler, kümeler ve toplumlar arasında söz, yazı, görüntü, el – kol hareketleri ve simgeler aracılığıyla düşünce, dilek ve duyguların karşılıklı iletilmesini sağlayan bir iletişim sürecidir. Sınıfta öğretmen, sosyal ve fiziksel çevresini kasıtlı biçimde etkilemek için iletişim kurar. Öğretmen, gönderdiği mesaj sonrası ne olmasını beklediğini, neyi başarmak istediğini, sonuçta öğrenciler ne yapacaklar, ne söyleyecekler? sorularına cevap vermeye çalışmalıdır.

 SON SÖZ....

BAŞARI DİLEKLERİMLE.

Prof.Dr. Mehmet TAŞPINAR